

До реєстр. № 0395
від 01.10.2026 р.

Верховна Рада України

Відповідно до статті 197 Регламенту Верховної Ради України Комітетом з питань інтеграції України до Європейського Союзу розглянуто внесений Кабінетом Міністрів України проєкт Закону України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про технічне та фінансове співробітництво» (реєстр. № 0395 від 01.10.2026 р.) (далі – проєкт Закону).

У пояснювальній записці до проєкту Закону зазначено, що його метою є здійснення внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Угодою між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про технічне та фінансове співробітництво, вчиненою 25 червня 2026 року у м. Гданську (далі – Угода).

Прийняття проєкту Закону дозволить забезпечити виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності зазначеною Угодою.

Відповідно до пояснювальної записки Угода спрямована на створення рамкових умов для залучення технічної та фінансової допомоги з боку Уряду Чеської Республіки.

Метою Угоди є створення правових норм і процедур для підтримки та спрощення реалізації програм/проєктів, що належать до сфери застосування цієї Угоди (пункт 1 статті I Угоди).

Угода поширюється на всі програми/проєкти технічної та/або фінансової допомоги, які реалізуються в Україні та фінансуються повністю або частково за рахунок Чеської Сторони. Це стосується діючих програм/проєктів, програм/проєктів на етапі підготовки та майбутніх програм/проєктів після набрання чинності цією Угодою (пункт 2 статті I Угоди).

Технічна допомога включає в себе, зокрема, передачу ноу-хау, тренінги, консультації, поставку обладнання та матеріалів, допомогу, пов'язану із впровадженням нових технологій, необхідних для успішної реалізації програм/проєктів. *Фінансова допомога* включає в себе, зокрема, гранти для фінансування (постачання товарів, обладнання і матеріалів, робіт та послуг, необхідних для успішної реалізації програм/проєктів (пункт 2 статті I Угоди).

З метою реалізації програм/проєктів у рамках цієї Угоди всі ввезення товарів в Україну та постачання товарів в Україні повинні бути звільнені від будь-яких податків, мита, зборів та інших платежів, які мають аналогічну силу.

Це також стосується послуг, коштів і інших ресурсів у зв'язку із здійсненням програм/проектів у рамках цієї Угоди (пункт 1 статті III Угоди).

Угода також містить положення щодо прав Чеських експертів, призначеним з метою реалізації програм/проектів технічної та/або фінансової допомоги, зареєстрованих у рамках цієї Угоди:

- особисте майно Чеських експертів повинне бути звільнене від непрямих податків, у тому числі імпорتنих мит, протягом тимчасового перебування цих експертів (пункт 4 статті III Угоди);

- експерти на території України звільняються від сплати податку на доходи фізичних осіб та будь-якого іншого прямого податку, збору на заробітну плату і винагороди в рамках програм/проектів в Україні (пункт 6 статті III Угоди);

- забезпечення термінового оформлення та видачі довгострокових віз за нульовою ставкою консульського збору Чеським експертам та членам їх сімей (пункт 1 статті V);

- право відкривати та використовувати банківський рахунок в Україні для своїх особистих потреб, а залишки можуть бути конвертовані в євро або у будь-яку іншу конвертовану валюту (пункт 3 статті V).

Ця Угода укладається на невизначений строк і набирає чинності з дати отримання дипломатичними каналами останнього письмового повідомлення, яким Сторони повідомили одна одну про виконання внутрішньодержавних процедур.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму Висновку від 5 жовтня 2026 року (№ 16/03-2026/235553) зазначило, що не заперечує щодо ратифікації Угоди, як такої, що сприятиме активізації двостороннього співробітництва у відповідній сфері, збільшенню обсягів міжнародної технічної та фінансової допомоги Україні.

За результатами розгляду на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) проекту Закону України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чеської Республіки про технічне та фінансове співробітництво» (реєстр. № 0395 від 01.10.2026 р.) з урахуванням всього вищевикладеного та після детального обговорення питання, Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу прийняв рішення **внести законопроект на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати прийняти його за основу і в цілому.**

Доповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Ченцова Всеволода Валерійовича, співдоповідачем – Голову Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу Климпуш-Цинцадзе Іванну Орестівну.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань інтеграції України до Європейського Союзу

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Верховна Рада України

Відповідно до статті 85 Конституції України, статті 9 Закону України «Про міжнародні договори України», статті 192 Регламенту Верховної Ради України направляємо на розгляд внесений Кабінетом Міністрів України проєкт Закону України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Королівством Іспанія про технічне та фінансове співробітництво» (реєстр. № 0392 від 18.09.2026).

Прийняття проєкту дозволить завершити всі внутрішньодержавні процедури, необхідні для набрання чинності Угодою між Урядом України та Королівством Іспанія про технічне та фінансове співробітництво, вчиненою 18 березня 2026 року у м. Мадриді (далі – Угода), а також сприятиме подальшому розвитку та зміцненню українсько-іспанських відносин.

Угода спрямована на створення рамкових умов для залучення технічної та фінансової допомоги з боку Королівства Іспанія.

Угодою визначаються види та форми надання допомоги (передача ноу-хау, тренінги, консультації, поставка обладнання та матеріалів, впровадження нових технологій, надання грантів); механізми погодження проєктів технічної та фінансової допомоги; пільги, привілеї та імунітети в рамках реалізації таких проєктів, у тому числі для іспанських експертів.

Реалізація Угоди сприятиме здійсненню реформ у сфері європейської інтеграції, зміцненню двосторонніх відносин, технічній та фінансовій співпраці між двома державами для сталого економічного і соціального розвитку, просування демократії та прав людини в Україні, миру, безпеки, добробуту та стабільності.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (висновок від 30.09.2026) не заперечує щодо ратифікації Угоди, як такої, що сприятиме активізації двостороннього співробітництва у відповідній сфері, збільшенню обсягів міжнародної технічної та фінансової допомоги Україні.

За результатами розгляду на своєму засіданні 06 жовтня 2026 року (протокол №272) проєкту Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Королівством Іспанія про технічне та фінансове співробітництво» (реєстр. № 0392 від 18.09.2026), з урахуванням всього вищевикладеного та після всебічного

обговорення питання, Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу ухвалив рішення внести законопроект на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати прийняти його **за основу і в цілому**.

Доповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України пропонується Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України В.В. Ченцов, співдоповідачем – Голова підкомітету з питань економічного, секторального співробітництва та поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу Д.В. Любота.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)»
(реєстр. № 15501 від 10.08.2026 р., Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроекту.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його метою є приведення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, а також забезпечення виконання умов встановлених Європейською платіжною радою (далі – ЕРС), необхідних для подання Україною заявки стосовно приєднання до Єдиної зони платежів у євро (Single Euro Payments Area – SEPA).

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Положення законопроекту спрямовані на врегулювання правовідносин у сфері свободи руху капіталу, а саме відносин пов'язаних із запобіганням та протидією легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

Під час аналізу законопроекту № 15501 було враховано положення наступних документів, з яких випливають релевантні зобов'язання України у сфері європейської інтеграції:

- 1) Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);*
- 2) Звіт Європейської комісії щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення;*

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Проект закону спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

3) Національна програма адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 р. № 438 (далі – Національна програма адаптації законодавства України до права ЄС);

4) План України, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р, для Ukraine Facility, заснований Регламентом (ЄС) 2024/792 від 29 лютого 2024 року (далі – План України).

Законопроект № 15501, як зазначено в пояснювальній записці, спрямований на імплементацію окремих положень таких актів права Європейського Союзу:

- Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2015/849 від 20.05.2015 р. про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС» (зі змінами, внесеними Директивою ЄС 2018/843);

- Директива (ЄС) 2019/1937 Європейського парламенту і Ради ЄС від 23.10.2019 р. про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства Союзу.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Відповідно до статті 20 **Угоди про асоціацію** Сторони співробітничать з метою запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму. Із цією метою Сторони посилюють двостороннє та міжнародне співробітництво у цій сфері, зокрема співробітництво на оперативному рівні. Сторони забезпечують імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Союзом.

Абзацом третім пункту 2 статті 127 **Угоди про асоціацію** передбачено, що кожна Сторона докладатиме необхідних зусиль для забезпечення впровадження міжнародних стандартів регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг та для боротьби з ухиленням від сплати податків на всій її території. Такі міжнародні стандарти включають, зокрема, «Сорок рекомендацій» та «Дев'ять спеціальних рекомендацій стосовно боротьби із фінансуванням тероризму» Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

Пунктом 1 статті 133 **Угоди про асоціацію** передбачено, що Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до acquis ЄС. У пункті 2 цієї статті вказано, що таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи acquis ЄС, зазначені у Додатку XVII до цієї Угоди.

Відповідно до Пункту G Доповнення XVII-2 «Правила, що застосовуються до фінансових послуг» Додатку XVII «Нормативно-правове наближення» **Угоди про асоціацію** Україна має прийняти відповідні директиви, які врегульовують відносини, пов'язані із запобіганням відмиванню грошей.

Національною програмою адаптації законодавства України до права ЄС в рамках Розділу 4 «Свобода руху капіталу» передбачено реалізацію Цілі 8 «Приєднання України до SEPA (Single Euro Payments Area)», яка полягає в підготовці та поданні заявки до Європейської платіжної ради на приєднання України до SEPA (Single Euro Payments Area) після прийняття відповідного законодавства.

Європейська комісія, оцінюючи прогрес України в рамках переговорного Розділу 4 «Свобода руху капіталу», у **Звіті щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення** зазначила, що у 2026 році Україні, зокрема, необхідно *просуватися у напрямку приведення законодавства у відповідність до Регламенту SEPA.*

У межах Реформи 3 «Заходи з протидії відмиванню грошей» Розділу «Боротьба з корупцією та відмиванням грошей» **Плану України** передбачено Крок 4.9, яким визначено наступний результат: законодавство, спрямоване на подальше зміцнення системи боротьби з відмиванням грошей, зокрема з метою подання Україною заявки на приєднання до географічної зони дії схем Єдиної європейської платіжної зони (SEPA), набирає чинності через шість місяців після опублікування в «Офіційному віснику» (строк виконання - 3 квартал 2026 року).

Законодавство зосереджено на таких основних сферах:

- Правила боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, включаючи, серед іншого, реєстр банківських рахунків фізичних осіб та індивідуальних банківських сейфів, а також реєстр кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень відповідно до принципів Директиви (ЄС) 2015/849 та Директиви (ЄС) 2019/1153.

Здійснивши аналіз положень законопроекту № 15501, можемо констатувати наступне:

- зміни до статті 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення узгоджуються із статтею 38, статтею 61 Директиви ЄС 2015/849 (з урахуванням змін, внесених Директивою (ЄС) 2018/843), статтею 4, статтею 19, статтею 23 Директиви ЄС 2019/1937;

- зміни до статті 166⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення узгоджуються із статтею 23 Директиви ЄС 2019/1937;

- зміни до частини першої статті 172 Кримінального кодексу України узгоджуються із статтею 38, статтею 61 Директиви ЄС 2015/849 (з урахуванням змін, внесених Директивою (ЄС) 2018/843), статтею 4, статтею 19, статтею 23 Директиви ЄС 2019/1937.

Отже, з огляду на зазначене вище, можемо дійти висновку, що законопроект № 15501 не суперечить євроінтеграційним зобов'язанням України.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо забезпечення відповідності актам права Європейського Союзу та відповідним критеріям, встановленим Європейською платіжною радою, з метою приєднання України до Єдиної зони платежів у євро (SEPA)»

(реєстр. № 15503 від 10.08.2026 р., Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

У пояснювальній записці до проєкту закону зазначено, що його метою є приведення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у відповідність до міжнародних стандартів з питань боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, а також забезпечення виконання умов, встановлених Європейською платіжною радою, необхідних для подання Україною заявки стосовно приєднання до Єдиної зони платежів у євро (SEPA).

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Положення законопроєкту спрямовані на врегулювання правовідносин у сфері свободи руху капіталу, а саме відносин пов'язаних із запобіганням та протидією легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму.

Під час аналізу законопроєкту № 15503 було враховано положення наступних документів, з яких випливають релевантні зобов'язання України у сфері європейської інтеграції:

1) *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);*

2) *Звіт Європейської комісії щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення;*

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Проект закону спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

3) Національна програма адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 р. № 438 (далі – Національна програма адаптації законодавства України до права ЄС);

4) План України, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р, для Ukraine Facility, заснований Регламентом (ЄС) 2024/792 від 29 лютого 2024 року (далі – План України).

Законопроект № 15503, як зазначено в пояснювальній записці, спрямований на імплементацію окремих положень таких актів права Європейського Союзу:

- Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2015/849 від 20.05.2015 р. про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС» (зі змінами, внесеними Директивою ЄС 2018/843);

- Директива (ЄС) 2019/1937 Європейського парламенту і Ради ЄС від 23.10.2019 р. про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства Союзу.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Відповідно до статті 20 **Угоди про асоціацію** Сторони співробітничать з метою запобігання та боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму. Із цією метою Сторони посилюють двостороннє та міжнародне співробітництво у цій сфері, зокрема співробітництво на оперативному рівні. Сторони забезпечують імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму (FATF) та стандартів, рівнозначних тим, які були прийняті Союзом.

Абзацом третім пункту 2 статті 127 **Угоди про асоціацію** передбачено, що кожна Сторона докладатиме необхідних зусиль для забезпечення впровадження міжнародних стандартів регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг та для боротьби з ухиленням від сплати податків на всій її території. Такі міжнародні стандарти включають, зокрема, «Сорок рекомендацій» та «Дев'ять спеціальних рекомендацій стосовно боротьби із фінансуванням тероризму» Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

Пунктом 1 статті 133 **Угоди про асоціацію** передбачено, що Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до acquis ЄС. У пункті 2 цієї статті вказано, що таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи acquis ЄС, зазначені у Додатку XVII до цієї Угоди.

Відповідно до Пункту G Доповнення XVII-2 «Правила, що застосовуються до фінансових послуг» Додатку XVII «Нормативно-правове наближення» **Угоди про асоціацію** Україна має прийняти відповідні директиви, які врегульовують відносини, пов'язані із запобіганням відмиванню грошей.

Національною програмою адаптації законодавства України до права ЄС в рамках Розділу 4 «Свобода руху капіталу» передбачено реалізацію Цілі 8 «Приєднання України до SEPA (Single Euro Payments Area)», яка полягає в підготовці та поданні заявки до Європейської платіжної ради на приєднання України до SEPA (Single Euro Payments Area) після прийняття відповідного законодавства.

Європейська комісія, оцінюючи прогрес України в рамках переговорного Розділу 4 «Свобода руху капіталу», у **Звіті щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення** зазначила, що у 2026 році Україні, зокрема, необхідно *просуватися у напрямку приведення законодавства у відповідність до Регламенту SEPA*.

У межах Реформи 3 «Заходи з протидії відмиванню грошей» Розділу «Боротьба з корупцією та відмиванням грошей» **Плану України** передбачено Крок 4.9, яким визначено наступний результат: законодавство, спрямоване на подальше зміцнення системи боротьби з відмиванням грошей, зокрема з метою подання Україною заявки на приєднання до географічної зони дії схем Єдиної європейської платіжної зони (SEPA), набирає чинності через шість місяців після опублікування в «Офіційному віснику» (строк виконання - 3 квартал 2026 року).

Законодавство зосереджено на таких основних сферах:

- Правила боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, включаючи, серед іншого, реєстр банківських рахунків фізичних осіб та індивідуальних банківських сейфів, а також реєстр кінцевих бенефіціарних власників трастів або інших подібних правових утворень відповідно до принципів Директиви (ЄС) 2015/849 та Директиви (ЄС) 2019/1153.

Здійснивши аналіз законопроекту, можемо констатувати, що:

- зміни до частини другої статті 94 Цивільного кодексу України узгоджуються із статтею 61 Директиви (ЄС) 2015/849 (з урахуванням змін, внесених Директивою (ЄС) 2018/843), статтею 22 Директиви ЄС 2019/1937;

- зміни до частини шостої статті 277 Цивільного кодексу України узгоджуються із статтею 61 Директиви (ЄС) 2015/849 (з урахуванням змін, внесених Директивою (ЄС) 2018/843), статтею 22 Директиви ЄС 2019/1937;

- зміни до частини першої статті 280 Цивільного кодексу України узгоджуються із статтею 61 Директиви (ЄС) 2015/849 (з урахуванням змін, внесених Директивою (ЄС) 2018/843).

Отже, з огляду на зазначене вище, можемо дійти висновку, що законопроект № 15503 не суперечить євроінтеграційним зобов'язанням України.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду справ Вищим антикорупційним судом»

(реєстр. № 16043 від 04.09.2026 р., Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

У пояснювальній записці до проєкту закону зазначено, що його метою є забезпечення належної динаміки судового розгляду справ про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, а також справ про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», які підсудні Вищому антикорупційному суду (ВАКС).

Щодо обґрунтування необхідності прийняття акта, то в пояснювальній записці вказується, що безальтернативний колегіальний розгляд справ про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, а також справ про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», створює надмірне навантаження на суддів, зумовлене необхідністю формування колегії у складі трьох суддів у тих справах, які за своєю складністю могли б розглядатися одноособово.

Законопроєктом передбачено, зокрема, внесення наступних змін:

- за загальним правилом справи про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави розглядаються суддею ВАКС одноособово;

- справи про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави розглядаються колегіально ВАКС у складі трьох суддів лише за клопотанням відповідача, яким є, зокрема, Президент України, повноваження якого припинено, народний депутат України, Прем'єр-міністр України, член Кабінету Міністрів України, Секретар Ради національної безпеки і оборони України, Генеральний прокурор, заступник Генерального прокурора - керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Голова Служби безпеки України, Директор Державного бюро розслідувань, Директор Національного антикорупційного бюро України;

- у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави суд в ухвалі про відкриття провадження роз'яснює відповідачу

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Проєкт закону спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

(Президент України, повноваження якого припинено, народний депутат України, Прем'єр-міністр України та інші) право заявити клопотання про колегіальний розгляд справи до призначення справи до судового розгляду по суті;

- у Кодексі адміністративного судочинства України виключається положення щодо обов'язкового розгляду ВАКС справ про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», колегіально у складі трьох суддів.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Положення законопроекту спрямовані на врегулювання правовідносин у сфері правосуддя (зменшення навантаження на суддів) та у сфері боротьби з корупцією (посилення ефективності ВАКС).

Під час аналізу законопроекту №16043 було враховано положення наступних документів, з яких впливають релевантні зобов'язання України у сфері європейської інтеграції:

1) *Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);*

2) *Звіт Європейської комісії щодо України від 4 листопада 2025 року в рамках Пакету щодо розширення;*

3) *Дорожня карта з питань верховенства права, схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475-р «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС» (далі – Дорожня карта з питань верховенства права);*

4) *План України, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р, для Ukraine Facility, заснований Регламентом (ЄС) 2024/792 від 29 лютого 2024 року (далі – План України).*

Предмет регулювання проекту закону не належить до сфери спеціального регулювання права ЄС.

Щодо загальних застосовних норм права ЄС, то під час аналізу законопроекту також урахувались положення *Хартії основоположних прав Європейського Союзу*, яка належить до первинних джерел права ЄС на рівні з фундаментальними договорами Союзу.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

У статті 2 Договору про Європейський Союз вказано, що Союз засновано на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини, зокрема осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує

плюралізм, недискримінація, толерантність, правосуддя, солідарність та рівність жінок і чоловіків.

Згідно із статтею 47 Розділу VI «Правосуддя» **Хартії основоположних прав Європейського Союзу** кожен має право на справедливий та відкритий розгляд його справи *протягом розумного строку* незалежним та неупередженим судом, попередньо створеним згідно з законом.

Статтею 14 Розділу III «Юстиція, свобода та безпека» **Угоди про асоціацію** передбачено, що в рамках співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки Сторони надають особливого значення утвердженню верховенства права та укріпленню інституцій усіх рівнів у сфері управління загалом та правоохоронних і судових органів зокрема. Співробітництво буде спрямоване, зокрема, на *зміцнення судової влади, підвищення її ефективності, гарантування її незалежності та неупередженості та боротьбу з корупцією*. Співробітництво у сфері юстиції, свободи та безпеки буде відбуватися на основі принципу поваги до прав людини та основоположних свобод.

Відповідно до пункту (d) частини другої статті 22 Розділу III «Юстиція, свобода та безпека» **Угоди про асоціацію** співробітництво між Сторонами у сфері боротьби з кримінальною та незаконною організованою чи іншою діяльністю спрямовується на вирішення, *inter alia*, таких проблем: *корупція як у приватному, так і в державному секторі*.

У своєму **Висновку щодо заяви України про членство в ЄС від 17 червня 2022 року** Єврокомісія рекомендувала надати Україні статус кандидата, якщо буде вжито, зокрема, такий крок: посилення боротьби з корупцією, зокрема на високому рівні, шляхом активних та ефективних розслідувань, а також *забезпечення належної динаміки судових справ та винесених вироків*.

Дорожня карта з питань верховенства права передбачає одну з таких цілей: Вищий антикорупційний суд є незалежним, ефективним та має достатні ресурси; справи розглядаються ефективно та неупереджено.

З метою досягнення цієї стратегічної цілі Дорожньою картою передбачено реалізацію таких заходів як:

- **прийняття та впровадження змін до законодавства, що спрямовані на забезпечення одноособового розгляду цивільних та адміністративних справ у Вищому антикорупційному суді** (строк виконання – III квартал 2025 р.);

- постійне впровадження комплексної стратегії забезпечення ефективного розгляду справ Вищим антикорупційним судом, та поступове скорочення термінів розгляду справ та зменшення кількості нерозглянутих справ (строк виконання – II квартал 2026 р.).

У межах Реформи 2 «Удосконалення законодавчої бази для більш ефективної боротьби з корупцією» Розділу **Плану України** «Боротьба з корупцією та відмиванням грошей» передбачено Крок 4.14, який передбачає *набрання чинності змінами до Цивільного процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України, які надають можливість одноособового розгляду цивільних та адміністративних справ у Вищому антикорупційному суді*.

У Звіті щодо прогресу України в межах Пакета розширення від 30 жовтня 2024 року Єврокомісія зазначила, що положення, яким передбачено право певних високопосадовців (зокрема й народних депутатів) вимагати, щоб їхні кримінальні справи в будь-якому суді розглядалися колегією з трьох суддів, незалежно від тяжкості покарання, слід переглянути з огляду на його пропорційність та вплив на ефективність судочинства.

Щодо пропозицій та зауважень до законопроекту

Згідно із положеннями абзацу третього частини першої статті 34 Цивільного процесуального кодексу України в редакції законопроекту, як вже було зазначено вище, справи про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави *розглядаються колегіально ВАКС у складі трьох суддів лише за клопотанням відповідача, який займає одну з визначених законопроектом посад.*

Очевидним є те, що факт зайняття відповідачем однієї з таких посад не завжди свідчить про те, що відповідна справа є складною і потребує колегіального розгляду.

У зв'язку з цим пропонуємо під час доопрацювання законопроекту у разі підготовки до другого читання розглянути можливість включення до законопроекту положень, які б передбачали можливість колегіального розгляду з урахуванням об'єктивних критеріїв, а саме фактичної та правової складності справи.

Отже, з огляду на зазначене вище, можемо дійти висновку, що законопроект № 16043 не суперечить євроінтеграційним зобов'язанням України.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону «Про засоби захисту рослин»

(реєстр. № 15362 від 29.06.2026, н. д. Гайду О. В. та ін.)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту

Відповідно до пояснювальної записки: Україна перебуває на етапі активної імплементації аспис Європейського Союзу у сфері санітарних і фітосанітарних заходів, що є ключовою умовою переговорного процесу щодо вступу України до ЄС. За результатами офіційного скринінгу за переговорним кластером 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості» та розділом 12 «Безпечність харчових продуктів, ветеринарна та фітосанітарна політика» (далі – кластер 5), Європейська Комісія надала Україні рекомендації щодо необхідності гармонізації законодавства у сфері засобів захисту рослин відповідно до вимог Регламенту (ЄС) № 1107/2009 Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року щодо введення в обіг засобів захисту рослин та скасування Директив Ради 79/117/ЄЕС та 91/414/ЄЕС (далі – Регламент (ЄС) № 1107/2009) та інших актів права ЄС у цій сфері.

Чинне законодавство України у сфері регулювання засобів захисту рослин базується на підходах 1990-х років і не узгоджується із сучасними вимогам ЄС. Зокрема, відсутні положення щодо: науково обґрунтовані процедури оцінки ризиків; механізмів схвалення діючих речовин; системи взаємного визнання рішень держав-членів ЄС; регулювання щодо ад'ювантів, коформулянтів та паралельної торгівлі; захисту даних заявників та обміну матеріалами реєстраційних досьд; після авторизаційного моніторингу; ефективних механізмів державного контролю та простежуваності тощо.

Відсутність належного правового регулювання у цій сфері може створити ризики для здоров'я людей, тварин та довкілля, експорту української сільськогосподарської продукції, невиконання Україною євроінтеграційних зобов'язань та спричинити перешкоди для переговорного процесу щодо вступу України до ЄС за кластером 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості».

Європейська Комісія у Звіті про прогрес України (2025 рік) наголосила на необхідності проведення роботи в напрямку гармонізації законодавства України щодо здоров'я та захисту рослин та створення дієвої системи регулювання. Зважаючи на необхідність подальшого швидкого та ефективного проведення переговорів про вступ України до ЄС, Україна має докласти зусиль для адаптації законодавства

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 06 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

України до процедур ЄС, зокрема у сфері засобів захисту рослин, яка є критично важливою для ринку сільськогосподарської продукції України.

Також прийняття законопроекту обумовлене необхідністю виконання Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 року № 438 (ціль № 90 розділу 12 «Безпечність харчових продуктів, ветеринарна та фітосанітарна політика» кластеру 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості») та виконання умов (зокрема, бенчмарка 12.6) для закриття кластера 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості».

Проектом Закону передбачено створення гармонізованої з правом Європейського Союзу системи регулювання засобів захисту рослин, яка передбачає: запровадження процедур, які виконуються в процесі схвалення діючих речовин, антидотів і синергістів відповідно до Регламенту (ЄС) № 1107/2009; визначення повноважень органів виконавчої влади та прав і обов'язків операторів ринку; встановлення прозорості та передбачуваної системи авторизації засобів захисту рослин; запровадження процедур взаємного визнання засобів захисту рослин та паралельної торгівлі ними; створення Державного реєстру засобів захисту рослин; запровадження механізмів захисту даних; встановлення вимог до маркування, упаковки та реклами; забезпечення простежуваності та державного контролю; встановлення відповідальності за порушення законодавства у сфері засобів захисту рослин; визначення перехідних положень для поетапного наближення до *acquis* ЄС.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Законопроект охоплюється положеннями Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Глави IV «Санітарні та фітосанітарні заходи» та Додатком V Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання законопроекту, зокрема, регулюються:

Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1107/2009 від 21 жовтня 2009 року щодо введення в обіг засобів захисту рослин і про скасування директив Ради 79/117/ЄЕС і 91/414/ЄЕС (далі – Регламент 1107/2009);

Регламентом (ЄС) № 396/2005 Європейського Парламенту та Ради від 23 лютого 2005 року про максимальні рівні залишків пестицидів у харчових продуктах та кормах рослинного та тваринного походження та про внесення змін до Директиви Ради 91/414/ЄЕС;

Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2017/625 від 15 березня 2017 року про офіційний контроль та іншу офіційну діяльність, що провадиться для забезпечення застосування положень харчового та кормового права, правил щодо здоров'я і благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин, внесення змін до регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 999/2001, (ЄС)

№ 396/2005, (ЄС) № 1069/2009, (ЄС) № 1107/2009, (ЄС) № 1151/2012, (ЄС) № 652/2014, (ЄС) 2016/429 та (ЄС) 2016/2031, регламентів Ради (ЄС) № 1/2005 та (ЄС) № 1099/2009 та директив Ради 98/58/ЄС, 1999/74/ЄС, 2007/43/ЄС, 2008/119/ЄС та 2008/120/ЄС, та про скасування регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 854/2004 та (ЄС) № 882/2004, директив Ради 89/608/ЄС, 89/662/ЄС, 90/425/ЄС, 91/496/ЄС, 96/23/ЄС, 96/93/ЄС та 97/78/ЄС та Рішення Ради 92/438/ЄС (Регламент про офіційний контроль);

Регламентом (ЄС) 2019/1381 Європейського Парламенту та Ради від 20 червня 2019 року про прозорість та сталий розвиток оцінки ризиків ЄС у харчовому ланцюзі та про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 178/2002, (ЄС) № 1829/2003, (ЄС) № 1831/2003, (ЄС) № 2065/2003, (ЄС) № 1935/2004, (ЄС) № 1331/2008, (ЄС) № 1107/2009, (ЄС) 2015/2283 та Директиви 2001/18/ЄС.

3. Відповідність законопроєкту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

Відповідно до статті 64 Угоди про асоціацію Україна має наблизити своє законодавство про санітарні та фітосанітарні заходи, а також законодавство у сфері благополуччя тварин до законодавства ЄС.

*Проєкт Закону включає норми, спрямовані на виконання рекомендацій Європейської Комісії, що містяться у звіті «Ukraine Report 2025», підготовленому в рамках Пакета розширення Європейського Союзу за 2025 рік у частині розділу 12 «Продовольча безпека, ветеринарна та фітосанітарна політика» (Chapter 12 «Food Safety, Veterinary and Phytosanitary Policy») у межах Кластера 5 переговорного процесу, щодо узгодження з *acquis* ЄС положень законодавства про харчові продукти, здоров'я тварин, здоров'я та захист рослин, генетично модифіковані організми та офіційний контроль.*

Законопроєкт у цілому імплементує положення Регламенту (ЄС) № 1107/2009, однак узгодженість окремих його положень із відповідними нормами цього Регламенту є неповною.

Терміни, визначені статтею 1 законопроєкту відтворюють положення статті 3 Регламенту (ЄС) № 1107/2009, зокрема терміни «препарати», «рослини», «продукти рослинного походження», «навколишнє природне середовище», «вразливі групи населення», «мікроорганізм», «зона», «теплиця», «післязбиральне оброблення», «метаболіт», «домішка», «випробування та дослідження», «захист даних» та «належна експериментальна практика».

Водночас звертаємо увагу на спосіб визначення окремих термінів: «генетично модифікований організм» не визначається безпосередньо за Директивою № 2001/18/ЄС, відповідно до пункту 16 статті 3 Регламенту; також «потенційно небезпечна речовина» не визначається безпосередньо за Регламентом (ЄС) № 1272/2008, відповідно до пункту 4 статті 3 Регламенту (ЄС) № 1107/2009. Крім того, термін «біорізноманіття», який вживається у статті 21 законопроєкту, власного визначення у статті 1 не має, хоча пункт 29 статті 3 Регламенту (ЄС) № 1107/2009 його визначає.

Стаття 24 законопроекту та відповідна їй стаття 7-1 Закону України «Про пестициди і агрохімікати» відтворюють механізм взаємного визнання авторизацій, наданих державами-членами Європейського Союзу, за підставами та строком розгляду заявки, встановленими статтями 40-42 цього Регламенту.

Стаття 29 законопроекту, яка регулює засоби захисту рослин з генетично модифікованими організмами, вимагає лише реєстрації ГМО згідно із законодавством України, тоді як згідно зі статтею 48 Регламенту (ЄС) № 1107/2009 авторизація такого засобу забороняється, якщо відсутня письмова згода компетентного органу на розміщення на ринку, передбачена статтею 19 Директиви № 2001/18/ЄС про навмисне вивільнення у навколишнє середовище генетично модифікованих організмів.

Відповідно до статті 32 законопроекту, заяву про розширення авторизації для незначного застосування може подати лише власник авторизації, тоді як згідно зі статтею 51 Регламенту (ЄС) № 1107/2009 таке право мають також офіційні чи наукові установи, професійні сільськогосподарські організації та професійні користувачі, тобто коло заявників у законопроекті зужене порівняно з Регламентом.

Положення законопроекту щодо паралельної торгівлі засобами захисту рослин (стаття 33) в частині підстав ідентичності засобу захисту рослин та строку дії дозволу відповідають статті 52 цього Регламенту, однак встановлений частиною 5 статті 33 строк розгляду заяви в 45 днів не повною мірою корелюється зі строком у 45 робочих днів, передбаченим пунктом 2 статті 52 Регламенту.

Положення щодо тимчасового дозволу на розміщення на ринку в надзвичайній ситуації (стаття 34) відповідають статті 53 цього Регламенту.

Положення законопроекту щодо конфіденційності інформації (стаття 42) відтворюють перелік категорій конфіденційної інформації, встановлений статтею 63 цього Регламенту, однак частина 1 статті 42 законопроекту, на відміну від пункту 1 статті 63 цього Регламенту, не вимагає від заявника надання доказів того, що розкриття інформації може йому зашкодити, заявник лише зазначає таку інформацію в заявці.

Згідно з пунктом 1 розділу XII, закон набирає чинності через три роки після опублікування, а до цього часу продовжує діяти чинне законодавство про пестициди.

Відповідно до частини 5 статті 52, пестициди, зареєстровані в Україні за національною процедурою, після набрання чинності законом залишаються в обігу ще до трьох років або до вступу України до ЄС, залежно від того, що настане раніше. Це дає змогу *уникнути різкого виведення з обігу діючих речовин пестицидів, які заборонені в ЄС, але поки що застосовуються в Україні, хоча повне узгодження з Регламентом (ЄС) № 1107/2009 у такому разі відбуватиметься поетапно*. Водночас, до 31 грудня 2028 року Україна має привести своє законодавство у відповідність до законодавчих актів Європейського Союзу, перелічених у Доповненні С до Додатку I-E Угоди про асоціацію, зокрема, Регламенту (ЄС) № 1107/2009.

Частина 5 статті 52 законопроекту передбачає, що авторизації, визнані за пестицидами, перенесеними до окремого розділу Державного реєстру засобів захисту рослин, після завершення перехідного періоду вважаються відкликаними, а пільговий період для поводження із запасами таких засобів захисту рослин не надається. Стаття

27 законопроекту, навпаки, дозволяє компетентному органу встановлювати такий період у разі відкликання авторизації, якщо це не пов'язано з ризиками для життя і здоров'я людей, тварин чи навколишнього природного середовища.

Водночас стаття 46 зазначеного Регламенту дозволяє державам надавати пільговий період, але не зобов'язує їх до цього. Разом з тим, оскільки відкликання авторизації в цьому разі зумовлене лише завершенням перехідного періоду, а не ризиками для здоров'я чи довкілля, суб'єкти господарювання, які на цей момент матимуть запаси таких засобів, не зможуть ані реалізувати, ані застосувати їх. Відповідно доцільно розглянути поширення на цей випадок загального порядку встановлення пільгового періоду, передбаченого статтею 27 законопроекту.

Таким чином, зважаючи на те, що законопроект спрямований насамперед на імплементацію Регламенту (ЄС) № 1107/2009, *доцільно визначити* його як такий, що *спрямований на адаптацію законодавства України до положень права Європейського Союзу* та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Законопроект у цілому **не суперечить** зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу, водночас окремі його положення **потребують доопрацювання**, а також потребує **проведення консультацій** узгодження строків набрання чинності законопроекту з Європейською Стороною.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону «Про державне регулювання у сфері засобів захисту рослин»

(реєстр. № 15362-1 від 01.07.2026, н. д. Кириченко М. О.)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту

Відповідно до пояснювальної записки: Україна перебуває на етапі активної імплементації аспис Європейського Союзу у сфері санітарних і фітосанітарних заходів, що є ключовою умовою переговорного процесу щодо вступу України до ЄС. За результатами офіційного скринінгу за переговорним кластером 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості» та розділом 12 «Безпечність харчових продуктів, ветеринарна та фітосанітарна політика» (далі – кластер 5), Європейська Комісія надала Україні рекомендації щодо необхідності гармонізації законодавства у сфері засобів захисту рослин відповідно до вимог Регламенту (ЄС) № 1107/2009 Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року щодо введення в обіг засобів захисту рослин та скасування Директив Ради 79/117/ЄЕС та 91/414/ЄЕС (далі – Регламент (ЄС) № 1107/2009) та інших актів права ЄС у цій сфері.

Чинне законодавство України у сфері регулювання засобів захисту рослин базується на підходах 1990-х років і не узгоджується із сучасними вимогам ЄС. Зокрема, відсутні положення щодо: науково обґрунтовані процедури оцінки ризиків; механізмів схвалення діючих речовин; системи взаємного визнання рішень держав-членів ЄС; регулювання щодо ад'ювантів, коформулянтів та паралельної торгівлі; захисту даних заявників та обміну матеріалами реєстраційних досьє; після авторизаційного моніторингу; ефективних механізмів державного контролю та простежуваності тощо.

Необхідність прийняття законопроєкту зумовлена потребою створення сучасної системи державного регулювання засобів захисту рослин, гармонізованої з правом Європейського Союзу. Відсутність належного правового регулювання у цій сфері створює ризики для здоров'я людей, тварин і довкілля, знижує конкурентоспроможність української сільськогосподарської продукції на міжнародних ринках, ускладнює виконання Україною євроінтеграційних зобов'язань та може негативно вплинути на переговорний процес щодо вступу України до Європейського Союзу за кластером 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості».

Актуальність реформування цієї сфери також підтверджена Європейською Комісією, яка у Звіті про прогрес України за 2025 рік відзначила потребу у подальшій

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 06 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

гармонізації законодавства України у сфері здоров'я рослин та створенні ефективної системи державного регулювання.

Прийняття законопроекту забезпечить виконання Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 р. № 438 (ціль № 90 розділу 12 «Безпечність харчових продуктів, ветеринарна та фітосанітарна політика» кластера 5 «Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості»), а також виконання умов, зокрема бенчмарка 12.6, необхідних для закриття зазначеного переговорного кластера.

Законопроект є альтернативним до проекту Закону України «Про засоби захисту рослин» (реєстр. № 15362 від 29.06.2026).

Законопроектом пропонується запровадити сучасну систему державного регулювання у сфері засобів захисту рослин, гармонізовану з правом Європейського Союзу, насамперед Регламентом (ЄС) № 1107/2009 та іншими актами *acquis* ЄС.

Зокрема, положеннями передбачено:

запровадження системи авторизації засобів захисту рослин, що ґрунтується на науковій оцінці ризиків та забезпечує високий рівень захисту здоров'я людини, тварин, рослин і довкілля;

встановлення процедур оцінки та схвалення діючих речовин, антидотів і синергістів відповідно до підходів, що застосовуються в Європейському Союзі; впровадження європейських механізмів розміщення засобів захисту рослин на ринку, зокрема авторизації, взаємного визнання авторизацій держав-членів ЄС, паралельної торгівлі та інших дозвільних процедур;

визначення чітких адміністративних процедур, вимог до документів та строків здійснення всіх процедур у сфері авторизації засобів захисту рослин;

створення Державного реєстру засобів захисту рослин як єдиної державної електронної інформаційної системи, що забезпечить відкритість, простежуваність та актуальність інформації про авторизовані засоби захисту рослин;

встановлення вимог до ад'ювантів і коформулянтів, зокрема заборони використання компонентів, що становлять неприйнятний ризик для здоров'я людини або довкілля; запровадження системи захисту даних, включаючи строки ексклюзивності, механізми спільного використання даних, компенсацію витрат та заборону дублювання досліджень на хребетних тваринах;

гармонізацію вимог до упаковки, маркування та реклами засобів захисту рослин відповідно до законодавства Європейського Союзу;

визначення засад юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері засобів захисту рослин, порядку розгляду відповідних справ та оскарження прийнятих рішень;

поетапне впровадження нової системи регулювання, включаючи перенесення відомостей до Державного реєстру засобів захисту рослин, визначення порядку обігу раніше зареєстрованих препаратів та запровадження процедури визнання авторизацій, виданих державами-членами ЄС;

надання Кабінету Міністрів України повноважень визначати особливості реалізації окремих процедур у перехідний період для забезпечення поетапної

імплементції законодавства ЄС; внесення змін до законодавчих актів України, необхідних для узгодження термінології, а також запровадження можливості введення в обіг агрохімікатів, що відповідають вимогам законодавства Європейського Союзу та мають маркування СЕ і декларацію відповідності ЄС.

З метою забезпечення належної підготовки до впровадження нової системи регулювання, розроблення необхідних підзаконних нормативно-правових актів, створення інформаційних систем та підготовки суб'єктів господарювання і компетентних органів до роботи за новими правилами законопроект передбачається набрання чинності Законом України «Про державне регулювання у сфері засобів захисту рослин» через п'ять років з дня його опублікування.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Законопроект охоплюється положеннями Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Глави IV «Санітарні та фітосанітарні заходи» та Додатком V Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання законопроекту, регулюються:

Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1107/2009 від 21 жовтня 2009 року щодо введення в обіг засобів захисту рослин і про скасування директив Ради 79/117/ЄЕС і 91/414/ЄЕС (далі – Регламент 1107/2009);

Регламентом (ЄС) № 396/2005 Європейського Парламенту та Ради від 23 лютого 2005 року про максимальні рівні залишків пестицидів у харчових продуктах та кормах рослинного та тваринного походження та про внесення змін до Директиви Ради 91/414/ЄЕС;

Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2017/625 від 15 березня 2017 року про офіційний контроль та іншу офіційну діяльність, що провадиться для забезпечення застосування положень харчового та кормового права, правил щодо здоров'я і благополуччя тварин, здоров'я рослин та засобів захисту рослин, внесення змін до регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 999/2001, (ЄС) № 396/2005, (ЄС) № 1069/2009, (ЄС) № 1107/2009, (ЄС) № 1151/2012, (ЄС) № 652/2014, (ЄС) 2016/429 та (ЄС) 2016/2031, регламентів Ради (ЄС) № 1/2005 та (ЄС) № 1099/2009 та директив Ради 98/58/ЄС, 1999/74/ЄС, 2007/43/ЄС, 2008/119/ЄС та 2008/120/ЄС, та про скасування регламентів Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 854/2004 та (ЄС) № 882/2004, директив Ради 89/608/ЄЕС, 89/662/ЄЕС, 90/425/ЄЕС, 91/496/ЄЕС, 96/23/ЄС, 96/93/ЄС та 97/78/ЄС та Рішення Ради 92/438/ЄЕС (Регламент про офіційний контроль);

Регламентом (ЄС) 2019/1381 Європейського Парламенту та Ради від 20 червня 2019 року про прозорість та сталий розвиток оцінки ризиків ЄС у харчовому ланцюзі та про внесення змін до Регламентів (ЄС) № 178/2002, (ЄС) № 1829/2003, (ЄС)

№ 1831/2003, (ЄС) № 2065/2003, (ЄС) № 1935/2004, (ЄС) № 1331/2008, (ЄС) № 1107/2009, (ЄС) 2015/2283 та Директиви 2001/18/ЄС.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

Відповідно до статті 64 Угоди про асоціацію Україна має наблизити своє законодавство про санітарні та фітосанітарні заходи, а також законодавство у сфері благополуччя тварин до законодавства ЄС.

Проект Закону включає норми, спрямовані на виконання рекомендацій Європейської Комісії, що містяться у звіті «Ukraine Report 2025», підготовленому в рамках Пакета розширення Європейського Союзу за 2025 рік у частині розділу 12 «Продовольча безпека, ветеринарна та фітосанітарна політика» (Chapter 12 «Food Safety, Veterinary and Phytosanitary Policy») у межах Кластера 5 переговорного процесу, щодо узгодження з acquis ЄС положень законодавства про харчові продукти, здоров'я тварин, здоров'я та захист рослин, генетично модифіковані організми та офіційний контроль.

Законопроект у цілому імплементує положення Регламенту (ЄС) № 1107/2009, однак узгодженість окремих його положень із відповідними нормами цього Регламенту є неповною.

Терміни, визначені статтею 1 законопроекту відтворюють положення статті 3 Регламенту (ЄС) № 1107/2009, зокрема терміни «препарати», «рослини», «продукти рослинного походження», «навколишнє природне середовище», «вразливі групи населення», «мікроорганізм», «зона», «теплиця», «післязбиральне оброблення», «метаболіт», «домішка», «випробування та дослідження», «захист даних» та «належна експериментальна практика».

Водночас звертаємо увагу на спосіб визначення окремих термінів: «генетично модифікований організм» не визначається безпосередньо за Директивою № 2001/18/ЄС, відповідно до пункту 16 статті 3 Регламенту; також «потенційно небезпечна речовина» не визначається безпосередньо за Регламентом (ЄС) № 1272/2008, відповідно до пункту 4 статті 3 Регламенту (ЄС) № 1107/2009. Крім того, термін «біорізноманіття», який вживається у статті 21 законопроекту, власного визначення у статті 1 не має, хоча пункт 29 статті 3 Регламенту (ЄС) № 1107/2009 його визначає.

Стаття 24 законопроекту та відповідна їй стаття 7-1 Закону України «Про пестициди і агрохімікати» відтворюють механізм взаємного визнання авторизацій, наданих державами-членами Європейського Союзу, за підставами та строком розгляду заявки, встановленими статтями 40-42 цього Регламенту.

Стаття 29 законопроекту, яка регулює засоби захисту рослин з генетично модифікованими організмами, вимагає лише реєстрації ГМО згідно із законодавством України, тоді як згідно зі статтею 48 Регламенту (ЄС) № 1107/2009 авторизація такого засобу забороняється, якщо відсутня письмова згода компетентного органу на розміщення на ринку, передбачена статтею 19 Директиви № 2001/18/ЄС про навмисне вивільнення у навколишнє середовище генетично модифікованих організмів.

Відповідно до статті 32 законопроекту, заяву про розширення авторизації для незначного застосування може подати лише власник авторизації, тоді як згідно зі статтею 51 Регламенту (ЄС) № 1107/2009 таке право мають також офіційні чи наукові установи, професійні сільськогосподарські організації та професійні користувачі, тобто коло заявників у законопроекті звужене порівняно з Регламентом.

Положення законопроекту щодо паралельної торгівлі засобами захисту рослин (стаття 33) в частині підстав ідентичності засобу захисту рослин та строку дії дозволу відповідають статті 52 цього Регламенту, однак встановлений частиною 5 статті 33 строк розгляду заяви в 45 днів не повною мірою корелюється зі строком у 45 робочих днів, передбаченим пунктом 2 статті 52 Регламенту.

Положення щодо тимчасового дозволу на розміщення на ринку в надзвичайній ситуації (стаття 34) відповідають статті 53 цього Регламенту.

Положення законопроекту щодо конфіденційності інформації (стаття 42) відтворюють перелік категорій конфіденційної інформації, встановлений статтею 63 цього Регламенту, однак частина 1 статті 42 законопроекту, на відміну від пункту 1 статті 63 цього Регламенту, не вимагає від заявника надання доказів того, що розкриття інформації може йому зашкодити, заявник лише зазначає таку інформацію в заявці.

Згідно з пунктом 1 розділу XII, закон набирає чинності через п'ять років після опублікування, а до цього часу продовжує діяти чинне законодавство про пестициди.

Відповідно до частини 5 статті 52, пестициди, зареєстровані в Україні за національною процедурою, після набрання чинності законом залишаються в обігу ще до п'яти років або до вступу України до ЄС, залежно від того, що настане раніше. Це дає змогу *уникнути різкого виведення з обігу діючих речовин пестицидів, які заборонені в ЄС, але поки що застосовуються в Україні, хоча повне узгодження з Регламентом (ЄС) № 1107/2009 у такому разі відбуватиметься поетапно.* Водночас, до 31 грудня 2028 року Україна має привести своє законодавство у відповідність до законодавчих актів Європейського Союзу, перелічених у Доповненні С до Додатку I-E Угоди про асоціацію, зокрема, Регламенту (ЄС) № 1107/2009.

Частина 5 статті 52 законопроекту передбачає, що авторизації, визнані за пестицидами, перенесеними до окремого розділу Державного реєстру засобів захисту рослин, після завершення перехідного періоду вважаються відкликаними, а пільговий період для поводження із запасами таких засобів захисту рослин не надається. Стаття 27 законопроекту, навпаки, дозволяє компетентному органу встановлювати такий період у разі відкликання авторизації, якщо це не пов'язано з ризиками для життя і здоров'я людей, тварин чи навколишнього природного середовища.

Водночас стаття 46 зазначеного Регламенту дозволяє державам надавати пільговий період, але не зобов'язує їх до цього. Разом з тим, оскільки відкликання авторизації в цьому разі зумовлене лише завершенням перехідного періоду, а не ризиками для здоров'я чи довкілля, суб'єкти господарювання, які на цей момент матимуть запаси таких засобів, не зможуть ані реалізувати, ані застосувати їх. Відповідно доцільно розглянути поширення на цей випадок загального порядку встановлення пільгового періоду, передбаченого статтею 27 законопроекту.

Таким чином, зважаючи на те, що законопроект спрямований насамперед на імплементацію Регламенту (ЄС) № 1107/2009, *доцільно визначити* його як такий, що *спрямований на адаптацію законодавства України до положень права Європейського Союзу* та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Законопроект у цілому **не суперечить** зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу, водночас окремі його положення **потребують доопрацювання**, а також потребує **проведення консультацій** узгодження строків набрання чинності законопроекту з Європейською Стороною.

Голова Комітету

І. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000EED52E0043BFDC00
Дійсний до: 16.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-20/10-2026/236502 від 06.10.2026

2360102

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім аудіальних медіа-сервісів) для осіб з інвалідністю»

(реєстр. № 16065 від 14.09.2026, Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту

Метою законопроєкту, згідно з пояснювальною запискою, є створення єдиної, впорядкованої та взаємоузгодженої системи правових норм, спрямованих на регулювання правовідносин у сфері забезпечення медіа доступності й забезпеченні повного й рівного здійснення особами з інвалідністю прав людини й основоположних свобод, зокрема права на свободу висловлення думки та переконань, тобто свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію та ідеї нарівні з іншими, користуючись за власним вибором усіма формами спілкування, визначеними Конвенцією про права осіб з інвалідністю, включаючи шляхом регулювання зобов'язань, умов та порядку забезпечення доступності програм суб'єктами у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу та суб'єктами у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу

Предмет правового регулювання законопроєкту охоплюється положеннями положеннями статей 2 та 4 Розділу I «Загальні принципи», Глави 15 «Політика з питань аудіовізуальної галузі» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, які є предметом правового регулювання у Європейському Союзі, регулюються:

Хартією основоположних прав Європейського Союзу (Official Journal C 326, 26.10.2012, pp. 391–407) (далі – Хартія основоположних прав);

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Директивою Європейського Парламенту та Ради 2010/13/ЄС від 10 березня 2010 року про координацію деяких положень, встановлених законами, нормативними актами чи адміністративними актами держав-членів щодо надання аудіовізуальних медіапослуг (Official Journal L 95, 15.4.2010, pp. 1–24) (далі – Директива 2010/13/ЄС);

Директивою (ЄС) 2019/882 Європейського Парламенту та Ради від 17 квітня 2019 року про вимоги до доступності продуктів та послуг (Official Journal L 151, 7.6.2019, pp. 70–115) (далі – Директива (ЄС) 2019/882).

Крім того, предмет регулювання законопроекту охоплюється:

Конвенцією ООН про права осіб з інвалідністю²;

Європейською соціальною хартією³.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності асquis ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Проектом Закону пропонується:

1) внести зміни до статті 23 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», виклавши її в такій редакції: «Суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу та суб'єкти у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення, незалежно від форми власності та підпорядкування, забезпечують доступність програм у тому числі шляхом забезпечення здійснення їх субтитрування та/або перекладу жестовою мовою та/або за допомогою аудіодискрипції (тифлокоментування) згідно із законами України «Про медіа», «Про систему іномовлення України», «Про суспільні медіа України» та іншими законами.»;

2) доповнити статтю 12 Закону України «Про рекламу» частиною шостою такого змісту: «Соціальна реклама, замовлена рекламодавцем для розповсюдження в аудіовізуальних медіа-сервісах (крім як в аудіальних медіа-сервісах), має бути адаптована для сприйняття особами з інвалідністю шляхом забезпечення здійснення субтитрування та/або перекладу жестовою мовою та/або за допомогою аудіодискрипції (тифлокоментування)»;

3) внести зміни до Закону України «Про суспільні медіа в Україні», Закону України «Про систему іномовлення в Україні», передбачивши додаткові гарантії щодо доступності програм новин, а також інших програм для осіб з інвалідністю;

² Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї» від 16.12.2009 № 1767-VI.

³ Закон України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)» від 14.09.2006 № 137-V.

4) доповнити Закон України «Про медіа», зокрема статтею 45¹, визначивши вимоги щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім аудіальних медіа-сервісів) для осіб з інвалідністю.

Крім того, у статті 49 Закону України «Про медіа» пропонується закріпити право для захисту користувачів – завчасно та способом, доступним для осіб з інвалідністю, одержувати інформацію про розклад програм, доступність яких забезпечена згідно статті 45¹ цього Закону.

Зміни до статей 90, 92, 94, 95 Закону України «Про медіа» запроваджують положення щодо розробки та затвердження кодексу (правил) технічного характеру щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім радіомовлення та аудіального медіа-сервісу на замовлення) для осіб з інвалідністю.

Відповідно до статті 2 Угоди про асоціацію повага до демократичних принципів, прав людини та основоположних свобод, як визначено, зокрема, в Гельсінському заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 року та Паризькій хартії для нової Європи 1990 року, а також в інших відповідних документах щодо захисту прав людини, серед них Загальна декларація прав людини ООН 1948 року і Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а також повага до принципу верховенства права повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і є основними елементами цієї Угоди.

У статті 4 Угоди про асоціацію зазначається, що в усіх сферах, що становлять взаємний інтерес, між Сторонами повинен розвиватися та зміцнюватися політичний діалог. Це сприятиме поступовій конвергенції із зовнішніх питань та питань безпеки для все більш глибокого залучення України до Європейської зони безпеки. Цілями політичного діалогу є, зокрема, зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та доброго врядування, прав людини та основоположних свобод.

Згідно з статтями 396–397 Угоди про асоціацію Сторони здійснюють співробітництво з метою просування аудіовізуальної галузі в Європі та заохочення спільного виробництва у галузі кінематографії та телебачення. Поступове наближення до права та нормативно-правової бази ЄС, а також міжнародних правових документів у сфері політики з питань аудіовізуальної галузі буде здійснюватися, зокрема, як визначено у Додатку XXXVII до цієї Угоди.

Додаток XXXVII до Угоди про асоціацію передбачає зобов'язання України наблизити своє законодавство до Директиви № 2010/13/ЄС.

Відповідно до статті 7 *Директиви № 2010/13/ЄС* держави-члени:

через пропорційні інструменти без невинуватеної затримки забезпечують, щоб провайдери медіапослуг, які перебувають під їхньою юрисдикцією, безперервно та поступово збільшували доступність послуг для людей з інвалідністю;

повинні заохочувати провайдерів медіапослуг розробляти плани дій з підвищення доступності для безперервного та поступового збільшення доступності своїх послуг для людей з інвалідністю.

У статті 4 *Директиви (ЄС) 2019/882* визначено, що держави-члени можуть, з урахуванням національних умов, прийняти рішення про те, що середовище, яке використовується отримувачами послуг, на які поширюється дія цієї Директиви, повинно відповідати вимогам щодо доступності, встановленим у Додатку III, з метою забезпечення їх максимального використання особами з інвалідністю.

Відповідно до статті 26 *Хартії основоположних прав* Союз визнає та поважає право інвалідів отримувати для себе переваги із заходів, покликаних забезпечити їхню самостійність, соціальну та професійну інтеграцію, а також участь у житті суспільства.

Згідно з статтями 9, 21 та 30 *Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю*:

1) щоб надати особам з інвалідністю можливість вести незалежний спосіб життя й усебічно брати участь у всіх аспектах життя, держави-учасниці вживають належних заходів для забезпечення особам з інвалідністю доступу нарівні з іншими до фізичного оточення, до транспорту, до інформації та зв'язку, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій і систем, а також до інших об'єктів і послуг, відкритих або таких, що надаються населенню, як у міських, так і в сільських районах;

2) держави-учасниці вживають усіх належних заходів для забезпечення того, щоб особи з інвалідністю могли користуватися правом на свободу висловлення думки та переконань, зокрема свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію та ідеї нарівні з іншими, користуючись за власним вибором усіма формами спілкування, визначеними в статті 2 цієї Конвенції, зокрема шляхом:

a) забезпечення осіб з інвалідністю інформацією, призначеною для широкої публіки, у доступних форматах і з використанням технологій, що враховують різні форми інвалідності, своєчасно й без додаткової плати;

b) прийняття та сприяння використанню в офіційних відносинах: жестових мов, абетки Брайля, підсилювальних і альтернативних способів спілкування й усіх інших доступних способів, методів та форматів спілкування за вибором осіб з інвалідністю;

c) активного спонукання приватних підприємств, що надають послуги широкій публіці, зокрема через Інтернет, до надання інформації та послуг у доступних і придатних для осіб з інвалідністю форматах;

d) спонукання засобів масової інформації, зокрема тих, що надають інформацію через Інтернет, до перетворення своїх послуг на доступні для осіб з інвалідністю;

e) визнання й заохочення використання жестових мов;

3) держави-учасниці визнають право осіб з інвалідністю брати участь нарівні з іншими в культурному житті й вживають усіх належних заходів для забезпечення того, щоб особи з інвалідністю, зокрема мали доступ до телевізійних програм, фільмів, театру та інших культурних заходів у доступних форматах.

Стаття 15 *Європейської соціальної хартії* встановлює, що з метою забезпечення особам з інвалідністю, незалежно від їхнього віку та характеру і походження їхньої інвалідності, ефективного здійснення права на самостійність, соціальну інтеграцію та

участь у житті суспільства Сторони зобов'язуються, зокрема сприяти їхній всебічній соціальній інтеграції та участі у житті суспільства, зокрема, шляхом вжиття заходів, включаючи технічну допомогу, що спрямовані на усунення перешкод для спілкування і пересування і що надають доступ до транспорту, житла, культурної діяльності і відпочинку.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про захист громадян від необґрунтованого зростання тарифів у кризовий період»

(р.№ 15471 від 07.08.2026, н.д. Заремський М.В.)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроєкт розроблено з метою «законодавчого врегулювання питання забезпечення захисту громадян від необґрунтованого зростання тарифів у кризовий період, зокрема шляхом гарантування державою запровадження спеціального механізму державного контролю за різким підвищенням вартості житловокомунальних послуг під час воєнного стану».

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

- Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);
- Договором про функціонування ЄС.
- Директивою 2019/944 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії та про внесення змін до Директиви 2012/27/ЄС (переглянута редакція).
- Директивою 2023/1791 Європейського Парламенту та Ради від 13 вересня 2023 року про енергоефективність та про внесення змін до Регламенту 2023/955 (перероблена редакція).
- Директивою 2024/1788 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року щодо спільних правил для внутрішніх ринків відновлюваного газу, природного газу та водню, якою внесено зміни до Директиви 2023/1791 та скасовано Директиву 2009/73/ЄС (перероблена редакція).

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Законопроект передбачає, що «держава гарантує запровадження спеціального механізму державного контролю за різким підвищенням вартості житлово-комунальних послуг під час воєнного стану. Держава гарантує недопущення зменшення захисту громадян від необґрунтованого зростання тарифів у кризовий період».

1) Проект Закону охоплюється міжнародно-правовими зобов'язаннями України відповідно до статті 337 Глави 1 «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію, Сторони домовилися продовжувати та активізувати існуюче співробітництво у сфері енергетики з метою підвищення енергетичної безпеки, конкурентоспроможності та стабільності, що є необхідним для просування економічного зростання та досягнення прогресу у напрямку ринкової інтеграції, в тому числі шляхом поступового зближення в енергетичному секторі та через участь у регіональних ініціативах щодо співробітництва у сфері енергетики.

Частина 1 статті 122 Договору про функціонування ЄС передбачає наступне: «Не зачіпаючи інших процедур, передбачених Договорами, Рада за пропозицією Комісії може, у дусі солідарності між державами-членами, ухвалити рішення щодо заходів, відповідних економічній ситуації, зокрема у разі виникнення серйозних труднощів із постачанням певних продуктів, передусім у сфері енергетики».

Таким чином, в умовах криз в енергетиці як різкого підвищення вартості житлово-комунальних послуг, право ЄС дозволяє вживати заходів, відповідно до економічної ситуації.

В кризових ситуаціях Європейський Союз приймав законодавчі акти щодо дієвого механізму регулювання в енергетиці на період кризи.

Прикладом є Регламент 2022/1854 від 6 жовтня 2022 року щодо екстреного втручання для реагування на високі ціни на енергоносії, який втратив чинність та діяв у період кризи в енергетиці. Цей Регламент встановлював екстрене втручання для пом'якшення наслідків високих цін на енергоносії за допомогою виняткових, цілеспрямованих та обмежених у часі заходів. Ці заходи спрямовані на скорочення споживання електроенергії, встановлення обмеження на ринкові доходи, які певні виробники отримують від виробництва електроенергії та перерозподіляють кінцевим споживачам електроенергії цілеспрямованим чином, на те, щоб держави-члени могли застосовувати заходи державного втручання у ціноутворення на постачання електроенергії для побутових споживачів та малих та середніх підприємств, а також на встановлення правил обов'язкового тимчасового внеску солідарності від компаній Союзу та постійних представництв, що здійснюють діяльність у секторах сирої нафти, природного газу, вугілля та нафтопереробки, з метою сприяння доступності енергії для домогосподарств та компаній.

Також діяв Регламент 2022/2578 від 22 грудня 2022 року про встановлення механізму ринкової корекції для захисту громадян Союзу та економіки від надмірно високих цін.

Наразі гострі кризи в енергетиці в ЄС минули, тому вищезазначені регламенти, котрі створювали вимушене надмірне втручання в ринки енергетики держав-членів ЄС, а також спотворювали ринкову конкуренцію та врегульовували ціни скасовані.

Зауважимо законопроект передбачає створення дієвого механізму під час воєнного стану. Вищезазначені правові документи можуть бути корисними для створення Урядом України ефективного механізму запобігання криз в енергетиці під час воєнного стану.

2) Наразі в ЄС діють загальні принципи функціонування ринку в некризовий період.

Так стаття 5 Директиви 2019/944 встановлює певні вимоги до ринкового формування цін, ефективної конкуренції та захисту вразливих споживачів, а також механізми втручання держави.

Статті 5 Директиви 2019/944 передбачає наступне:

«1. Постачальники мають право самостійно визначати ціну, за якою вони постачають електроенергію споживачам. Держави-члени вживають належних заходів для забезпечення ефективної конкуренції між постачальниками.

2. Держави-члени забезпечують захист домогосподарств, які страждають від енергетичної бідності або є вразливими, відповідно до статей 28 і 29, шляхом реалізації соціальної політики або іншими засобами, відмінними від державного втручання у ціноутворення на постачання електроенергії.

3. Як виняток із положень пунктів 1 і 2, держави-члени можуть застосовувати державне втручання у ціноутворення на постачання електроенергії для домогосподарств, які страждають від енергетичної бідності або є вразливими. Таке державне втручання здійснюється з дотриманням умов, викладених у пунктах 4 і 5.

4. Державне втручання у ціноутворення на постачання електроенергії повинно:

(а) переслідувати мету загального економічного інтересу та не виходити за межі того, що є необхідним для досягнення цієї мети;

(b) бути чітко визначеним, прозорим, недискримінаційним і таким, що піддається перевірці;

(с) гарантувати рівний доступ електроенергетичних підприємств Союзу до споживачів;

(d) бути обмеженим у часі та пропорційним стосовно осіб, на яких воно поширюється;

(е) не призводити до виникнення додаткових витрат для учасників ринку в дискримінаційний спосіб.

5. Будь-яка держава-член, що застосовує державне втручання у ціноутворення на постачання електроенергії відповідно до пункту 3 цієї статті, також повинна дотримуватися вимог пункту (d) статті 3(3) та статті 24 Регламенту (ЄС) 2018/1999, незалежно від того, чи має відповідна держава-член значну кількість домогосподарств, які страждають від енергетичної бідності.

6. З метою забезпечення перехідного періоду для встановлення ефективної конкуренції між постачальниками в межах договорів на постачання електроенергії та досягнення повноцінного ринкового ціноутворення на роздрібному ринку електроенергії відповідно до пункту 1, держави-члени можуть застосовувати державне втручання у процес ціноутворення на постачання електроенергії побутовим споживачам і мікропідприємствам, на які не поширюються заходи державного втручання згідно з пунктом 3».

7. Державні втручання, що здійснюються відповідно до пункту 6, повинні відповідати критеріям, викладеним у пункті 4, а також:

(a) супроводжуватися комплексом заходів для забезпечення ефективної конкуренції та методологією оцінювання прогресу в реалізації цих заходів;

(b) визначатися з використанням методології, яка гарантує недискримінаційне ставлення до постачальників;

(c) встановлюватися за ціною, що перевищує собівартість, на рівні, який уможливорює ефективну цінову конкуренцію;

(d) бути спрямованими на мінімізацію будь-якого негативного впливу на оптовий ринок електроенергії;

(e) гарантувати, що всі отримувачі таких заходів державного втручання мають можливість обирати конкурентні ринкові пропозиції та отримують безпосередню інформацію (принаймні щокварталу) про наявні пропозиції й можливості заощадження коштів на конкурентному ринку, зокрема щодо договорів із динамічним ціноутворенням на електроенергію, а також забезпечувати надання їм допомоги в переході на ринкову пропозицію».

Крім того, статтями 28 і 29 Директиви 2019/944 передбачено захист вразливих споживачів та встановлення і оприлюднення критеріїв для оцінки кількості домогосподарств, які перебувають в енергетичній бідності.

Таким чином, підходи права ЄС передбачають не лише можливість застосування заходів захисту споживачів, а й визначення відповідних категорій споживачів та критеріїв застосування таких заходів.

Аналогічний підхід щодо ринкового формування цін та допустимості державного втручання у ціноутворення передбачений статтею 4 Директиви 2024/1788 щодо постачання природного газу. Зокрема, державне втручання допускається щодо енергетично бідних та вразливих побутових споживачів за умови дотримання вимог щодо необхідності, прозорості, недискримінаційності, пропорційності та обмеженості в часі. Протягом перехідного періоду відповідні заходи можуть також застосовуватися

до побутових споживачів та мікропідприємств за умови дотримання встановлених Директивою 2024/1788 вимог.

У частині постачання теплової енергії, гарячої води та охолодження статтею 21 Директиви 2023/1791 передбачено право кінцевих споживачів на отримання чіткої та зрозумілої інформації про застосовні ціни і тарифи. Постачальники мають завчасно повідомляти споживачів про зміну договірних умов та прозоро інформувати про коригування ціни постачання, його причини, передумови та обсяг.

Крім того, стаття 24 цієї Директиви 2023/1791 передбачає заходи щодо захисту осіб, які потерпають від енергетичної бідності, вразливих споживачів та осіб у домогосподарствах з низьким рівнем доходу.

Водночас, статтями 1-3 проєкту Закону передбачається продовження заходів із захисту громадян від необґрунтованого зростання тарифів, недопущення зменшення такого захисту та запровадження спеціального механізму державного контролю за різким підвищенням вартості житлово-комунальних послуг під час воєнного стану.

Зазначені положення не містять критеріїв визначення категорій споживачів, щодо яких можуть застосовуватися відповідні заходи, не встановлюють вимог щодо їх пропорційності, обмеженості в часі, прозорості та недискримінаційності, а також не визначають умов, за яких державне втручання у ціноутворення може вважатися необхідним та виправданим.

Крім того, проєкт Закону не визначає поняття «різкого підвищення», критеріїв його встановлення, конкретних видів житлово-комунальних послуг, до яких застосовуватиметься відповідний механізм, а також меж і способів державного втручання у формування відповідних цін.

З огляду на зазначене, у разі якщо передбачений проєктом Закону механізм державного контролю передбачатиме встановлення або обмеження цін на постачання електричної енергії або природного газу, його реалізація має здійснюватися з урахуванням відповідних вимог статті 5 Директиви 2019/944 та статті 4 Директиви 2024/1788 щодо принципу ринкового формування цін та умов допустимості державного втручання у ціноутворення.

У частині постачання теплової енергії, гарячої води та охолодження мають також враховуватися вимоги статті 21 Директиви 2023/1791 щодо прозорості цін і тарифів та інформування споживачів про їх зміну, а також статті 24 Директиви 2023/1791 щодо захисту вразливих споживачів та осіб, які потерпають від енергетичної бідності.

Таким чином, передбачені проєктом Закону зміни в частині державного втручання у ціноутворення не містять достатніх положень для забезпечення відповідності вимогам права ЄС щодо допустимості такого втручання, зокрема в частині визначення категорій споживачів, критеріїв застосування відповідних заходів, їх пропорційності, прозорості та обмеженості в часі.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону потребує доопрацювання з врахуванням вищевказаних застережень за для забезпечення повної відповідності зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, в тому числі міжнародно-правовим та праву Європейського Союзу.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ВИСНОВОК
щодо проєкту Закону України
«Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів
залізничним транспортом»
(реєстр. № 16068 від 14.09.2026 р., Кабінет Міністрів України)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Проєкт Закону України «Про організацію суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом» (далі – проєкт акта) розроблено з метою імплементації Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1370/2007 від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги пасажирських перевезень залізничним і дорожнім транспортом та скасування регламентів Ради (ЄЕС) № 1191/69 та № 1107/70 (далі – Регламент 1370/2007) у частині послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом.

Проєкт акта, на думку ініціатора законопроєкту, спрямований на виконання відповідних положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також заходів Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2026 року № 438.

Проєктом акта передбачено імплементацію Регламенту 1370/2007 з урахуванням Повідомлення Комісії стосовно тлумачних настанов щодо Регламенту (ЄС) № 1370/2007 про послуги громадського пасажирського транспорту залізничним та автомобільним транспортом (2023/С 222/01).

Залізничний транспорт є базовою складовою транспортної системи України та відіграє ключову роль у забезпеченні мобільності населення, соціальної згуртованості регіонів та доступу громадян до трудових, освітніх, медичних та інших соціально значущих послуг.

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення держави питання забезпечення безперервності, доступності та прогнозованості внутрішніх пасажирських залізничних перевезень набуває особливої актуальності. Водночас чинна модель організації та фінансування таких перевезень характеризується наявністю перехресного субсидіювання між видами діяльності залізничного транспорту та відсутністю компенсації різниці між економічно обґрунтованою

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 р. (протокол №272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

вартістю пасажирських перевезень і державними регульованими тарифами на перевезення пасажирів. Це не відповідає принципам організації пасажирських перевезень, визначеним у Регламенті 1370/2007, та призводить до систематичної збитковості пасажирських залізничних перевезень через невідповідність державних регульованих тарифів економічно обґрунтованій вартості таких перевезень. Протягом останніх років збитки від пасажирських перевезень становили: у 2023 році – 15,7 млрд грн, у 2024 році – 18,1 млрд грн згідно з даними аудійованої консолідованої фінансової звітності. У 2025 році внаслідок зростання цін на ресурси (насамперед на електроенергію) збитки сегмента пасажирських перевезень становили 19,6 млрд грн.

Проект акта, за інформацією ініціатора законопроекту, запроваджує європейську систему організації перевезення пасажирів залізничним транспортом шляхом накладення спеціальних обов'язків щодо тих перевезень, які визнані суспільно важливими, та укладання контрактів для забезпечення таких перевезень.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС передбачає зобов'язання щодо імплементації 10 актів законодавства Європейського Союзу (додаток XXXII до глави 7 «Транспорт» розділу V “Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною та ЄС), які сприятимуть підвищенню рівня безпеки на автотранспорті, створенню сприятливих умов праці для водіїв, зниженню аварійності на дорогах, підвищенню відповідальності учасників дорожнього руху за дотриманням законодавства у сфері залізничного транспорту.

Предмет правового регулювання проекту актарегулюється актами законодавства ЄС, зокрема:

Директивою 2012/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 листопада 2012 р. про створення єдиного європейського залізничного простору;

Директивою (ЄС) 2016/798 Європейського Парламенту та Ради від 11 травня 2016 р. про безпеку на залізниці;

Директивою 2007/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 р. про сертифікацію локомотивів, що управляються машиністом поїзда, та поїздів у залізничній мережі в Співтоваристві; Директивою (ЄС) 2016/797 Європейського Парламенту та Ради від 11 травня 2016 року про операційну сумісність залізничної системи в Європейському Союзі;

Регламентом (ЄС) 2016/796 Європейського Парламенту та Ради від 11 травня 2016 року про Агентство Європейського Союзу з питань залізниць та про скасування Регламенту (ЄС) № 881/2004;

Регламенту (ЄС) № 1370/2007 про послуги громадського пасажирського транспорту залізничним та автомобільним транспортом (2023/С 222/01);

Регламентом (ЄС) 2024/1679 Європейського Парламенту та Ради від 13 червня 2024 року про керівні принципи Союзу щодо розвитку

транс'європейської транспортної мережі, що вносить зміни до Регламентів (ЄС) 2021/1153 та (ЄС) № 913/2010 та скасовує Регламент (ЄС) № 1315/2013;

Імплементаційним регламентом Комісії (ЄС) № 402/2013 від 30 квітня 2013 р. про загальний метод безпеки для оцінки ризику та скасування Регламенту (ЄС) № 352/2009;

Імплементаційним регламентом Комісії (ЄС) 2019/779 від 16 травня 2019 року, що встановлює детальні положення щодо системи сертифікації організацій, відповідальних за технічне обслуговування транспортних засобів відповідно до Директиви (ЄС) 2016/798 Європейського Парламенту та Ради та скасовує Регламент Комісії (ЄС) № 445/2011;

Імплементаційним регламентом Комісії (ЄС) 2018/763 від 9 квітня 2018 року про встановлення практичних механізмів видачі єдиних сертифікатів безпеки залізничним підприємствам відповідно до Директиви (ЄС) 2016/798 Європейського Парламенту та Ради та скасування Регламенту Комісії (ЄС) № 653/2007;

Рекомендацією Комісії (ЄС) 2019/780 від 16 травня 2019 року щодо практичних механізмів видачі дозволів на безпеку менеджерам інфраструктури;

Рішенням Комісії 2011/765/ЄС від 22 листопада 2011 року щодо критеріїв для визнання навчальних центрів, які займаються підготовкою машиністів, щодо критеріїв для визнання екзаменаторів машиністів та щодо критеріїв для організації іспитів відповідно до Директиви 2007 /59/ЄС Європейського Парламенту та Ради;

Рекомендацією Комісії 2011/766/ЄС від 22 листопада 2011 року щодо процедури визнання навчальних центрів та екзаменаторів машиністів відповідно до Директиви 2007/59/ЄС Європейського Парламенту та Ради.

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити наступне.

У проекті акта здійснюється спроба запровадити європейську систему організації перевезення пасажирів залізничним транспортом, які, з огляду на їх значення для забезпечення соціального та економічного розвитку, збалансованого розвитку регіонів, доступності перевезень та охорони довкілля, не можуть бути забезпечені на належному рівні виключно на комерційній основі та визнаються такими, що становлять загальний економічний інтерес відповідно до Регламенту 1370/2007.

Попередній аналіз проекту Закону, який відбувався у надзвичайно стислі терміни, свідчить про намагання суб'єкта законодавчої ініціативи орієнтуватися на ключові норми права ЄС у сфері послуг громадського пасажирського транспорту залізничним транспортом, зокрема на Регламент (ЄС) № 1370/2007 про послуги громадського пасажирського транспорту залізничним транспортом, що узгоджується з положеннями Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У преамбулі та пояснювальній записці прямо визначено мету, а саме, забезпечити засади укладення та виконання договорів про надання суспільно важливих послуг з перевезення пасажирів залізничним транспортом, визначення компенсації за надання таких послуг та механізми недопущення надмірної компенсації. З цією метою проєкт акта зобов'язує оператора послуг забезпечити розділення рахунків за договорами про надання суспільно важливих послуг та іншими видами діяльності, зокрема управлінням інфраструктурою. Проєкт акта передбачає запровадження контролю за дотриманням вимог щодо недопущення перехресного субсидіювання між діяльністю, що здійснюється в межах договорів про надання суспільно важливих послуг, та іншою господарською діяльністю оператора послуг, а також контролю за запобіганням надмірній компенсації відповідно до законодавства про державну допомогу суб'єктам господарювання.

Аналіз термінологічного апарату проєкту акта свідчить, що більшість запропонованих визначень загалом відтворюють поняття, передбачені Регламентом (ЄС) № 1370/2007 та іншими актами права Європейського Союзу у сфері залізничного транспорту. Водночас окремі положення потребують уточнення з метою забезпечення повної відповідності понятійному апарату *acquis* ЄС.

Зокрема, визначення терміна «внутрішній оператор» не повною мірою відтворює критерій, встановлений статтею 2(j) Регламенту (ЄС) № 1370/2007, відповідно до якого визначальною ознакою внутрішнього оператора є здійснення компетентним місцевим органом контролю, подібного до контролю над власними структурними підрозділами, а не лише наявність певної частки у статутному капіталі чи вирішального впливу. Визначення «договору про послуги» як виключно двостороннього правочину також є вужчим порівняно з поняттям «*public service contract*», яке відповідно до статті 2(i) Регламенту може охоплювати один або декілька юридично обов'язкових актів, у тому числі акти компетентного органу.

Крім того, потребують додаткового узгодження визначення понять «оператор послуг» та «суспільно важливі послуги з перевезення пасажирів залізничним транспортом». Щодо останнього доцільно врахувати передбачені статтею 2(a) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 ознаки надання відповідних послуг населенню на недискримінаційній та безперервній основі. Також визначення міського та приміського залізничного сполучення доцільно співвіднести з функціональними критеріями «*urban and suburban services*», установлені статтею 3(6) Директиви 2012/34/ЄС.

Окремого уточнення потребує визначення поняття «обґрунтований прибуток», оскільки відповідне поняття, а також підходи до визначення чистого фінансового ефекту передбачені Додатком до Регламенту (ЄС) № 1370/2007. У зв'язку з цим відповідні положення проєкту акта доцільно узгодити з підходами, встановленими зазначеним Регламентом.

Положення проєкту акта щодо визначення компетентних органів, їх повноважень та організації суспільно важливих послуг загалом враховують

підходи, передбачені Регламентом (ЄС) № 1370/2007. Водночас окремі положення потребують додаткового узгодження з вимогами зазначеного Регламенту.

Зокрема, відповідно до статті 2а Регламенту (ЄС) № 1370/2007 специфікації зобов'язань щодо надання суспільних послуг та сфера їх застосування мають відповідати цілям політики громадського транспорту, визначеним у відповідних документах держави. У зв'язку з цим положення проекту акта, які пов'язують визначення обсягу та меж суспільно важливих послуг із документами стратегічного планування державної регіональної політики, доцільно додатково узгодити із зазначеною вимогою Регламенту.

Крім того, положення щодо компенсації у разі встановлення максимальних тарифів шляхом застосування загальних правил потребують приведення у відповідність до статті 3(2), статей 4 і 6 та Додатка до Регламенту (ЄС) № 1370/2007, які передбачають компенсацію чистого фінансового ефекту виконання відповідних тарифних зобов'язань із урахуванням витрат, доходів, інших фінансових ефектів та обґрунтованого прибутку і за умови недопущення надмірної компенсації.

Також потребує уточнення положення щодо незастосування загальних правил до встановлення тарифів для окремих категорій пасажирів, яким законодавством України надано пільги. Стаття 3(3) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 передбачає можливість виключення зі сфери його застосування загальних правил щодо фінансової компенсації за зобов'язання, якими встановлюються максимальні тарифи, лише щодо визначених у цій статті категорій пасажирів.

Окремого уточнення потребують положення проекту акта щодо укладення договорів про надання суспільно важливих послуг без застосування конкурентних процедур. Стаття 5(2) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 пов'язує можливість прямого укладення договору з внутрішнім оператором із дотриманням визначених умов, зокрема щодо статусу компетентного місцевого органу, здійснення ним контролю над внутрішнім оператором, подібного до контролю над власними структурними підрозділами, а також територіальних меж діяльності такого оператора. У зв'язку з цим відповідні положення проекту акта потребують узгодження із зазначеними вимогами Регламенту.

Також потребують уточнення положення щодо підстав продовження строку дії договору про послуги. Стаття 4(4) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 допускає продовження строку дії договору не більше ніж на 50 відсотків за умови, що оператор надає активи, які є значними порівняно із загальним обсягом активів, необхідних для надання передбачених договором послуг, та переважно пов'язані з такими послугами. У зв'язку з цим передбачені проектом акта кількісні критерії щодо частки та використання рухомого складу мають бути узгоджені з критеріями, встановленими Регламентом.

Потребують доопрацювання положення проекту акта щодо оприлюднення інформації про майбутнє укладення договорів про надання суспільно важливих послуг. Відповідно до статті 7(2) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 компетентний

орган зобов'язаний забезпечити оприлюднення визначеної Регламентом інформації щонайменше за один рік до початку конкурентної процедури або за один рік до прямого укладення договору. Водночас проектом акта відповідний обов'язок передбачено лише щодо оприлюднення інформації не пізніше ніж за рік до оголошення конкурентної процедури закупівлі суспільно важливих послуг. У зв'язку з цим зазначені положення потребують доопрацювання з метою їх узгодження з вимогами статті 7(2) Регламенту.

Також потребують доопрацювання положення проекту акта щодо щорічного звіту компетентного органу. Відповідно до статті 7(1) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 такий звіт має містити інформацію, зокрема, про зобов'язання щодо надання суспільних послуг, обраних операторів, компенсаційні платежі та виключні права, надані таким операторам, а також давати змогу здійснювати контроль та оцінку ефективності, якості й фінансування мережі громадського транспорту. Водночас проектом акта безпосередньо не передбачено включення до щорічного звіту інформації про надані операторам виключні права. У зв'язку з цим відповідні положення потребують доопрацювання з метою повного врахування вимог статті 7(1) Регламенту.

Крім того, потребують доопрацювання положення проекту акта щодо незастосування загальних правил до встановлення тарифів для окремих категорій пасажирів, яким законодавством України надано пільги. Відповідно до статті 3(2) Регламенту (ЄС) № 1370/2007 загальні правила можуть встановлювати максимальні тарифи для всіх пасажирів або для окремих категорій пасажирів. Водночас передбачена статтею 3(3) Регламенту можливість виключення зі сфери його застосування загальних правил щодо фінансової компенсації за зобов'язання, якими встановлюються максимальні тарифи, стосується лише визначених у цій статті категорій пасажирів. У зв'язку з цим виключення питань встановлення тарифів для всіх передбачених законодавством України пільгових категорій пасажирів зі сфери застосування відповідних положень проекту акта потребує доопрацювання з метою узгодження з вимогами статті 3 Регламенту (ЄС) № 1370/2007.

Окремої уваги потребують положення проекту акта щодо забезпечення доступності суспільно важливих послуг для осіб з інвалідністю та осіб з обмеженою мобільністю. З огляду на те, що проектом акта регулюються вимоги до організації суспільно важливих послуг та змісту відповідних договорів, при його доопрацюванні має бути забезпечено належне врахування вимог законодавства Європейського Союзу щодо доступності залізничних пасажирських перевезень, зокрема відповідних положень Регламенту (ЄС) № 1370/2007 та Регламенту (ЄС) 2021/782.

Положення проекту акта щодо соціальних гарантій працівників у разі зміни оператора послуг доцільно оцінити з урахуванням статті 4(5) Регламенту (ЄС) № 1370/2007, яка передбачає можливість покладення на обраного оператора обов'язку забезпечити працівникам права, які вони мали б у разі передачі підприємства у значенні Директиви 2001/23/ЄС. У разі встановлення таких вимог

тендерна документація та договори про надання суспільних послуг мають містити відповідну інформацію щодо працівників та їхніх договірних прав.

Водночас питання розподілу фінансових зобов'язань між державним та місцевими бюджетами щодо фінансування суспільно важливих залізничних перевезень безпосередньо не врегульовується Регламентом (ЄС) № 1370/2007. У зв'язку з цим відповідні положення проєкту акта мають оцінюватися насамперед з точки зору законодавства України щодо місцевого самоврядування та бюджетних відносин, за умови дотримання встановлених правом ЄС вимог щодо визначення компетентних органів, компенсації за виконання зобов'язань щодо надання суспільних послуг та недопущення надмірної компенсації.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону не суперечить Угоді про асоціацію та міжнародно-правовим зобов'язанням України, водночас потребує суттєвого доопрацювання із необхідністю врахування у повному обсязі Регламенту (ЄС) № 1370/2007.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів та удосконалення порядку вступу, проходження, припинення державної служби»

(р. № 13478-1 від 16.07.2025, н. д. Корнієнко О.С. та ін.,¹
у редакції до другого читання)²

1. Загальна характеристика законопроекту.

Проектом Закону пропонується внести зміни до деяких законів України з метою оновлення та уточнення положення щодо конкурсних процедур, кар'єрного просування державних службовців і припинення державної служби, а також поступового відновлення проведення конкурсів на посади державної служби, посади в органах місцевого самоврядування, на які призначено осіб без проведення конкурсів відповідно до частини п'ятої статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

За результатами розгляду проєкту Закону до першого читання Комітетом Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу було ухвалено рішення, що проєкт Закону відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції (висновок від 1 вересня 2025 року).

У редакції до другого читання законопроект суттєво доопрацьовано, та зокрема передбачено:

- новий графік відновлення конкурсного відбору, що прив'язаний безпосередньо до дня набрання чинності цим Законом, а не до конкретних календарних дат, як пропонувалося в початковій редакції;
- умови продовження державної служби без проходження конкурсу за поданням безпосереднього керівника державного службовця при умові отримання позитивної або відмінної оцінки службовцем за результатами оцінювання результатів службової діяльності;
- посилення вимог до доброчесності, відповідно до яких анкета доброчесності та перевірка відповідності критеріям доброчесності

¹ Проєкт Закону визнано таким, що спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

² Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272).

поширюватимуться також на кандидатів на посади державної служби категорій «Б» і «В», перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України, а також до складу Комісії з питань вищого корпусу пропонується включити особу, визначену Головою Національного агентства з питань запобігання корупції.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, стосуються сфери *реформи державного управління*, що входить до Кластеру 1 «*Основи процесу вступу до ЄС*», про відкриття якого у межах переговорів про вступ України до ЄС ухвалено Спільну позицію ЄС від 12 червня 2026 року (AD 18/26 CONF-UA 2/26).

Проект Закону охоплюється зобов'язаннями України у рамках:

- 1) Розділу II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію);
- 2) Дорожньої карти з питань реформи державного управління, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475 (далі - Дорожня карта з питань реформи державного управління);
- 3) Плану для Ukraine Facility 2024 – 2027 (далі - План для Ukraine Facility).

Разом з тим, особливості аналогічних правовідносин, що пропонується врегулювати проєктом Закону, у Європейському Союзі регулюються на рівні держав-членів з урахуванням цінностей та принципів функціонування Союзу, а також принципів державного управління, розроблених OECD/SIGMA у тісній співпраці з Європейською Комісією (далі - Принципи державного управління SIGMA 2023 року).

Окремі положення проєкту Закону також стосуються предмета регулювання Директиви 2006/54/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5 липня 2006 року про реалізацію принципу рівних можливостей та рівного ставлення до чоловіків і жінок у питаннях зайнятості та професії (далі – Директива 2006/54/ЄС).

3. Відповідність законопроекту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Відповідно до статті 4 Угоди про асоціацію цілями політичного діалогу є, зокрема, зміцнення поваги до демократичних принципів, верховенства права та *доброго врядування*.

Згідно зі статтею 6 Угоди про асоціацію Сторони співробітничать з метою забезпечення того, щоб їхня внутрішня політика ґрунтувалася на спільних для них принципах, зокрема *стабільності та дієвості демократичних*

інституцій, верховенства права, поваги до прав людини й основоположних свобод, визначених також у статті 14 цієї Угоди.

Конкретні зобов'язання України щодо вдосконалення законодавства про державну службу та відновлення конкурсного відбору визначені Дорожньою картою з питань реформи державного управління, розробленою з урахуванням рекомендацій Європейської Комісії, викладених у щорічних звітах у межах Пакета розширення.

Зокрема, Дорожньою картою з питань реформи державного управління передбачено:

- прийняття та введення в дію законодавства, спрямованого на вдосконалення процедур вступу на державну службу, її проходження та припинення, яке має відповідати принципам меритократії та доброчесності, європейським стандартам і принципам державного управління (строк виконання – III квартал 2025 року);

- відновлення відбору та призначення на посади всіх державних службовців на основі принципу меритократії з урахуванням безпекової ситуації в країні та поетапно: спочатку на посади державної служби категорії «А», потім категорії «Б» та «В» на підконтрольній Україні території, де не ведуться бойові дії (строк виконання – III квартал 2026 року).

Аналогічні заходи передбачені Планом для Ukraine Facility у межах Реформи 2 «Процедура відбору на державну службу». Зокрема, індикатором 1.2 визначено набрання чинності змінами до законодавства, зокрема підзаконних нормативно-правових актів, спрямованими на вдосконалення порядку вступу на державну службу, її проходження та припинення відповідно до Принципів державного управління SIGMA (строк виконання – III квартал 2025 року). Індикатором 1.3 передбачено відновлення відбору на вакантні посади державної служби з урахуванням професійних компетентностей відповідно до визначених етапів (строк виконання – III квартал 2026 року).

Крім того, у Спільній позиції ЄС щодо відкриття переговорного Кластеру 1 «Основи» ЄС наголошує на необхідності подальшого приведення Україною нормативно-правової бази державної служби у відповідність до принципів професійних заслуг, прозорості та доброчесності під час відбору й найму персоналу, а також відновлення та вдосконалення практики прозорого й конкурентного відбору на основі професійних заслуг з урахуванням безпекової ситуації.

Таким чином, положення проєкту Закону щодо вдосконалення конкурсних процедур та поетапного відновлення конкурсного відбору спрямовані на виконання відповідних заходів Дорожньої карти з питань реформи державної служби та Плану для Ukraine Facility.

За результатом правового аналізу проєкту Закону зазначається, що його положення враховують Принципи державного управління SIGMA 2023 року (9 та 15), які передбачають, що:

- державні службовці набираються на прозорих та відкритих конкурсах на основі заслуг;

відбіркові комісії складаються з членів, кваліфікованих здійснювати оцінювання кандидатів відповідно до вимог посади, без конфлікту інтересів і політично незаангажованих;

методи відбору забезпечують справедливе та обґрунтоване оцінювання необхідних для виконання роботи досвіду, знань, навичок і компетенцій і дають змогу вибрати найбільш підхожих кандидатів;

процеси набору та відбору є ефективними, своєчасними, зручними та підтримуються цифровими технологіями;

претенденти своєчасно інформуються про рішення щодо прийому на роботу та мають право вимагати обґрунтування та оскарження в адміністративному та судовому порядку;

та відповідно, що органи державного управління активно оприлюднюють публічну інформацію, яка є відповідною, повною, точною та актуальною, доступною, зрозумілою, машино-зчитуваною, мати відкритий формат та може використовуватися неодноразово.

Окремо слід зазначити, що положення проєкту Закону щодо можливості застосування позитивних дій у разі диспропорції гендерного балансу працівників державного органу відповідають меті статті 3 Директиви 2006/54/ЄС, яка допускає застосування позитивних дій для забезпечення повної фактичної рівності жінок і чоловіків у професійній діяльності.

Разом з тим варто звернути увагу на наступні положення проєкту Закону.

Розділом II «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону пропонується установити строки оголошення конкурсів на посади державної служби, посад в органах місцевого самоврядування, що їх обіймають особи, призначені до набрання чинності цим проєктом Закону відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» у період дії воєнного стану без проведення конкурсного відбору, а також граничний строк перебування таких осіб на відповідних посадах, обов'язковість проведення конкурсу на які встановлена законом.

Поряд з цим, законопроєктом передбачена можливість суб'єктом призначення приймати рішення про продовження проходження державної служби державним службовцем категорії «Б» або «В», призначеному до набрання чинності цим проєктом Закону відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» у період дії воєнного стану без проведення конкурсного відбору, який пройшов оцінювання результатів службової діяльності та отримав позитивну або відмінну оцінку. Аналогічні положення також передбачено щодо продовження проходження служби в органі місцевого самоврядування.

Такий механізм передбачає можливість продовження перебування на посаді без застосування конкурсної процедури, що відрізняється від загального підходу, закріпленого в Принципах державного управління SIGMA, відповідно до якого добір державних службовців має здійснюватися на основі заслуг шляхом проведення відкритих і прозорих конкурсів. Крім того, запропоноване регулювання надає суб'єкту призначення дискреційні повноваження щодо

можливості прийняття різних рішень про продовження проходження державної служби чи проведення конкурсного відбору фактично за однакових умов.

Водночас необхідно враховувати, що позитивна або відмінна оцінка результатів службової діяльності характеризує результати виконання державним службовцем покладених на нього завдань не є тотожною проведенню конкурсного відбору та перевірці відповідності встановленим законом загальним та/або спеціальним вимогам, у тому числі критеріям доброчесності для кандидатів на посади державної служби категорій «Б» і «В», перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

При цьому, запровадження такого механізму може розглядатися доцільним з урахуванням необхідності забезпечення безперервності функціонування органів державної влади в умовах воєнного стану та недопущення надмірного навантаження на систему управління людськими ресурсами у процесі поетапного відновлення конкурсних процедур.

У зв'язку з цим, при застосуванні запропонованого механізму доцільно забезпечити достатні гарантії його об'єктивного та послідовного застосування з урахуванням принципу добору на основі заслуг, та забезпечити, щоб рішення про продовження перебування на державній службі без конкурсу ґрунтувалося на об'єктивних і належно підтверджених результатах оцінювання службової діяльності.

Підсумовуючи наведене, проєкт Закону спрямований на виконання заходів Дорожньої карти з питань реформи державного управління та Плану для Ukraine Facility, пов'язаних із вдосконаленням процедур вступу на державну службу, її проходження та припинення, а також відновленням конкурсного відбору.

Також під час засідання представники відповідальних урядових інституцій усно повідомили про погодження Європейською Комісією цієї редакції законопроекту.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проєкт Закону **не суперечить** міжнародним зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України «Про лісові репродуктивні ресурси»

(р.№ 9116 від 17.03.2023 (2 читання), н.д. Бондаренко О.В. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроєкту.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроєкт розроблено з метою «встановлення правових і організаційних засад та забезпечення правового врегулювання відносин, що виникають при виробництві, впровадженні в обіг лісового репродуктивного матеріалу в Україні, його імпорту та експорту, а також максимальне наближення положень національного законодавства до вимог законодавства ЄС з питань лісових репродуктивних ресурсів, залучення у цю сферу інвестицій та нових технологій».

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до міжнародно-правових зобов'язань України в сфері європейської інтеграції та сфери дії права Європейського Союзу.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

- Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).
- Директивою 1999/105/ЄС Ради від 22 грудня 1999 року про реалізацію лісового репродуктивного матеріалу.
- Регламентом 2026/1392 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2026 року щодо виробництва та введення в обіг лісового репродуктивного матеріалу, яким внесено зміни до регламентів 2016/2031 та 2017/625 Європейського Парламенту та Ради і скасовано Директиву Ради 1999/105/ЄС.

3. Відповідність законопроєкту міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Зауваження Комітету:

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 6 жовтня 2026 року (протокол № 272) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1) Згідно з частиною другою статті 2 законопроекту визначається, що «дія цього Закону не поширюється на відносини, пов'язані з експортом або реекспортом лісового репродуктивного матеріалу до третіх країн». Разом з цим, частини четверта та п'ята статті 34 проєкту встановлюють правила вивезення та ввезення лісового репродуктивного матеріалу через митний кордон України, тому статті 2 та 34 законопроекту потребують взаємного узгодження.

2) Законопроект передбачає, що територіальний орган та Уповноважений орган оприлюднюють інформацію про атестацію об'єкта постійної лісонасінневої бази на своїх офіційних вебсайтах та Уповноважений орган веде перелік об'єктів постійної лісонасінневої бази. Положення статті 15 Регламенту 2026/1392 передбачають зобов'язання зазначати більш повну, деталізовану інформацію про такі об'єкти, натомість законопроект передбачає тільки ведення списку об'єктів.

Стаття 15 Регламенту 2026/1392 зазначає наступне:

«1. Кожна держава-член створює, оприлюднює в електронному форматі та підтримує в актуальному стані національний реєстр вихідного матеріалу різних видів, затвердженого на її території відповідно до статей 4, 6 та 22.

Вона надає цей реєстр в електронному форматі Комісії та іншим державам-членам через систему FOREMATIS і у форматі, що використовується цією системою.

2. Для відображення кожної одиниці затвердженого матеріалу в національному реєстрі держави-члени використовують формат, застосовуваний у системі FOREMATIS.

Національний реєстр повинен містити принаймні такі елементи:

- (a) наукову назву роду та виду і, за потреби, загальновживану назву однією з офіційних мов установ Союзу;
- (b) категорію лісового репродуктивного матеріалу;
- (c) тип вихідного матеріалу;
- (d) реєстраційний номер;
- (e) місцезнаходження вихідного матеріалу, а саме: коротку назву (за потреби) та один із таких наборів даних;
- (i) для категорії ідентифікований (нормальний), добірний (відібраний), кваліфікований (поліпшений), випробуваний (протестований: регіон походження та географічне положення (або положення), визначене за широтою, довготою та висотою над рівнем моря або діапазоном широти, довготи та висоти над рівнем моря».

Тому, положення проєкту щодо оприлюднення відповідної інформації про атестовані об'єкти постійної лісонасінневої бази доцільно доопрацювати з урахуванням вимог Регламенту 2026/1392.

3) Пункт 3 статті 19 законопроекту зазначає наступне: «Фізичні особи–підприємці та юридичні особи, інформація про яких не включена до реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу, мають право на виробництво та реалізацію лісового насіння і лісового садивного матеріалу, лише за умови перевірення

посівних якостей лісового насіння та стандартних властивостей лісового садивного матеріалу, включно з визначеними у переліку, зазначеному у частині першій статті 18 цього Закону. Такі лісове насіння і лісовий садивний матеріал використовують для відтворення лісів, за умови їх сертифікації як лісовий репродуктивний матеріал відповідно до цього Закону».

Частина 1 статті 18 законопроекту зазначає наступне: «Перелік видів та гібридів лісових дерев і кущів для отримання лісового репродуктивного матеріалу затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища».

Пункт 4 статті 6 Директиви 1999/105/ЄС передбачає, що «держави-члени забезпечують офіційну реєстрацію постачальників лісового репродуктивного матеріалу. Відповідний офіційний орган може визнати постачальників, які вже зареєстровані відповідно до Директиви 77/93/ЄЕС, такими, що пройшли реєстрацію для цілей цієї Директиви. Попри це, такі постачальники повинні дотримуватися вимог цієї Директиви».

В праві ЄС Директива 77/93/ЄЕС втратила чинність, тому правова норма за якою «держави-члени забезпечують офіційну реєстрацію постачальників лісового репродуктивного матеріалу» діє без виключень та додаткових умов. Отже, право ЄС зобов'язує держав-членів забезпечувати офіційну реєстрацію всіх постачальників лісового репродуктивного матеріалу.

Таким чином, положення пункту 3 статті 19 законопроекту щодо права фізичних осіб–підприємців та юридичних осіб на виробництво та реалізацію лісового насіння і лісового садивного матеріалу без внесення їх в реєстр виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу не узгоджується з пунктом 4 статті 6 Директиви 1999/105/ЄС щодо обов'язкової реєстрації всіх постачальників лісового репродуктивного матеріалу.

4) В частині вимог до сертифікації лісового репродуктивного матеріалу, які зазначені в статті 26 законопроекту, законопроект не враховує положення п.2 та 3 статті 12 Директиви 1999/105/ЄС щодо обов'язкової видачі нового головного сертифікату при вегетативному розмноженні та створенні сумішей.

Пункт 2 та 3 статті 12 Директиви 1999/105/ЄС передбачають наступне:

«2. Якщо держава-член передбачає подальше вегетативне розмноження відповідно до статті 13(2), видається новий головний сертифікат.

3. У разі змішування відповідно до підпунктів (а), (b), (c) або (e) статті 13(3) держави-члени забезпечують можливість ідентифікації реєстраційних номерів компонентів сумішей, а також видачу нового головного сертифіката або іншого документа, що ідентифікує суміш».

Наступні положення законопроекту **не суперечать** праву ЄС:

1) Визначення терміну «насінневий матеріал (насінна одиниця)» статті 1 законопроекту не суперечить терміну «насіннева одиниця» п.і) статті 2 Директиви

1999/105/ЄС, який надає визначення цьому терміну як «шишки, супліддя, плоди та насіння, призначені для виробництва садивного матеріалу».

Визначення терміну «лісовий садивний матеріал» статті 1 законопроекту не суперечить терміну «садивний матеріал» статті 2 Директиви 1999/105/ЄС, який надає визначення цьому терміну як «рослини, вирощені з насіннєвих одиниць, з частин рослин, чи із природного поновлення».

Визначення терміну «вегетативний матеріал» статті 1 законопроекту не суперечить подібному терміну «частини рослин» статті 2 Директиви 1999/105/ЄС, який надає визначення цього терміну як «стеблові живці, листові живці та кореневі живці, експланти або зародки для мікро-розмноження, бруньки, відсадки, корені, пагони, кілки та будь-які частини рослини, призначені для виробництва садивного матеріалу».

Визначення терміну «батьки родини» статті 1 законопроекту не суперечить такому ж терміну статті 2 Директиви 1999/105/ЄС.

2) Законопроект визначає виробництво та використання лісового репродуктивного матеріалу за певними категоріями: ідентифікований (нормальний), добірний (відібраний), кваліфікований (поліпшений), випробуваний (протестований), що співпадає з ідентичною класифікацією статті 2 Директиви 1999/105/ЄС.

4) Права та обов'язки постачальників лісового репродуктивного матеріалу статті 21 законопроекту узгоджуються з положеннями статті 6 Директиви 1999/105/ЄС щодо забезпечення таких прав через механізми офіційної реєстрації постачальників та через системи офіційного контролю за якістю, що передбачається статтею 16 Директиви 1999/105/ЄС.

5) Законопроект передбачає, що «для огляду та обстеження об'єктів постійної лісонасіннєвої бази та виробництва лісового репродуктивного матеріалу можуть проводитися виїзні засідання Атестаційної комісії із залученням експертів у сфері лісових репродуктивних ресурсів».

Такі положення законопроекту не суперечать положенням п. б) статті 4 Директиви 1999/105/ЄС, які зазначають, що «держави-члени забезпечують, що: після затвердження базовий матеріал, який використовується для виробництва репродуктивного матеріалу категорій «добірний», «поліпшений» та «протестований», підлягає перевіркам через регулярні проміжки часу».

А також зазначені положення законопроекту не суперечать положенням статті 16 Директиви 1999/105/ЄС, які зазначають, що «держави-члени за допомогою системи офіційного контролю, яку вони створили або ухвалили, забезпечують, щоб репродуктивний матеріал з окремих одиниць затвердження або партій залишався таким, який можна чітко ідентифікувати протягом всього процесу від збирання до доставки кінцевому користувачеві. Офіційні перевірки зареєстрованих постачальників виконуються регулярно».

6) Законопроект передбачає, що «право на виробництво лісового репродуктивного матеріалу надається виробникам лісового репродуктивного матеріалу, які пройшли

атестацію та включені Уповноваженим органом до реєстру виробників і постачальників лісового репродуктивного матеріалу».

Такі положення законопроекту не суперечать положенням п.4 статті 6 Директиви 1999/105/ЄС, які зазначають, що «держави-члени мають забезпечити, щоб постачальники лісового репродуктивного матеріалу були офіційно зареєстрованими. Відповідальний офіційний орган може визнавати постачальників, які вже зареєстровані відповідно до Директиви 77/93/ЄЕС, зареєстрованими для потреб цієї Директиви».

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Проект Закону **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України та праву Європейського Союзу, але **потребує доопрацювання** щодо зазначених зауважень.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

